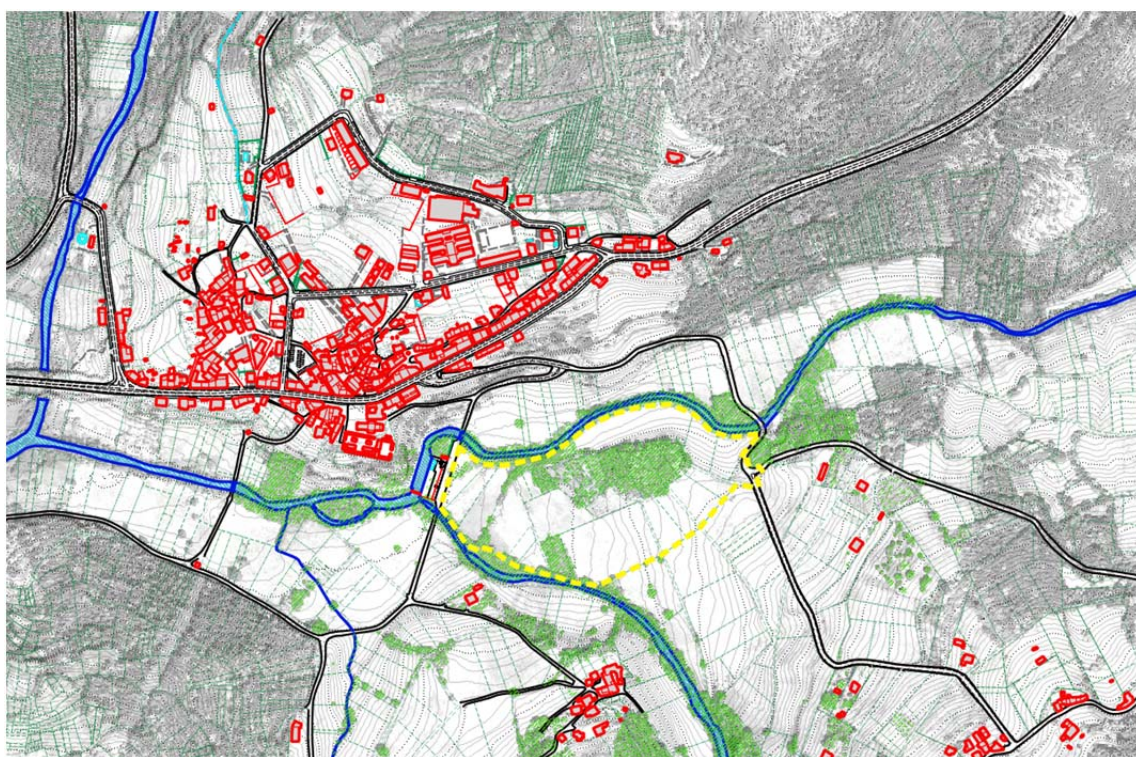

CONCELLO DE CERDEDO COTOBADÉ

PLAN ESPECIAL DE INFRAESTRUTURAS E DOTACIÓNS PARA A ORDENACIÓN DA ZONA VERDE EL/ZV-30

BORRADOR E DOCUMENTO AMBIENTAL ESTRATÉXICO

Memoria informativa

xaneiro 2021

OFICINA DE ARQUITECTURA URBANISMO Y PLANIFICACIÓN SLP

ÍNDICE

MEMORIA INFORMATIVA.....	3
1.- INTRODUCCIÓN	3
1.1.- Obxecto.....	3
1.2.- Axentes	3
2.- ANTECEDENTES.....	3
2.1.- Planeamento vixente	3
2.2.- Situación actual.....	5
3.- INFORMACIÓN DO MEDIO FÍSICO.....	5
3.1.- Emprazamento	5
3.2.- Orografía	6
3.3.- Clima	8
3.4.- Hidroloxía.....	8
3.5.- Xeoloxía	10
3.6.- Flora	11
3.7.- Fauna	12
3.8.- Espazos protexidos	13
3.9.- A paisaxe	17
3.9.1.- A paisaxe da contorna	18
3.9.2.- A paisaxe urbana.....	22
3.9.3.- A paisaxe do ámbito de actuación.....	25
4.- INFORMACIÓN DO MEDIO SOCIOECONÓMICO	27
4.1.- Poboamento comarcal.....	27
4.2.- Demografía	28
4.3.- Actividades económicas.....	32
5.- INFORMACIÓN DO MEDIO CONSTRUÍDO	32
5.1.- Vivenda	32
5.2.- Mobilidade.....	35
5.3.- Abastecemento e saneamento.....	37
5.3.1.- Abastecemento de auga potable.....	37
5.3.2.- Saneamento.....	38
5.4.- Equipamentos.....	39
5.4.1.- Equipamento docente.....	39
5.4.2.- Equipamento sanitario-asistencial	39
5.4.3.- Equipamento deportivo	40
5.4.4.- Equipamento sociocultural	41
5.4.5.- Equipamentos administrativos.....	43

MEMORIA INFORMATIVA

1.- INTRODUCCIÓN

1.1.- Obxecto

O obxecto do presente documento é a redacción dun plan especial de infraestruturas e dotacións coa finalidade de ordenar o sistema de espazos libres públicos denominado EL-ZV-30 no PXOM de Cerdedo.

1.2.- Axentes

Promotor: Concello de Cerdedo-Cotobade

Equipo redactor: OAU, Oficina de Arquitectura, Urbanismo y Planificación S.L.P.

Nome	OAU Oficina de Arquitectura, Urbanismo y Planificación SLP (Sociedade Colexiada Nº 20135)
CIF	B-15772478
Dirección	C/Alcalde Lorenzo nº14 Portal 1, 2ºD – 15220 - Bertamiráns, Ames (A Coruña)
Teléfono	(+34) 981 883 220
Fax	(+34) 981 883 220
Email	oau-arquitectura@oau-arquitectura.com

Os directores do equipo son:

- D. Juan Antonio Caridad Graña, arquitecto Colexiado 2.170
- D. Isidro López Yáñez, arquitecto Colexiado 2.261

2.- ANTECEDENTES

2.1.- Planeamento vixente

Tras a súa fusión, o concello de Cerdedo-Cotobade conta con dúas figuras de planeamento xeral para a súa ordenación municipal: un plan xeral de ordenación municipal (PXOM) aprobado definitivamente en data de setembro de 2014 para o ámbito de Cerdedo e unhas Normas Subsidiarias de Planeamento (NNSSP) aprobadas en febreiro de 1997 para a zona de Cotobade. A primeira delas está adaptada á Lei 9/2002 de ordenación urbanística e protección do medio rural de Galicia e as segundas á Lei 11/1985 de adaptación da solo a Galicia.

A figura de ordenación urbanística municipal vixente na zona de estudo (Cerdedo) é un PXOM aprobado o 23 de setembro de 2014.

Este PXOM delimita unha zona, o EL/ZV-30 coa finalidade de dar cumprimento ó estándar fixado pola Lei 9/2002 de ordenación urbanística e protección d medio rural de Galicia.

No documento de Estratexia de Actuación e Estudo Económico do PXOM indícase a seguinte actuación:

Actuación: Obtención, desenvolvemento e acondicionamento da zona verde EL/ZV-30 cunha superficie de 69.389,38 m².

Situación: Solo rústico.

Prazo: 4 anos.

Sistema de xestión: Expropiación

Presuposto da actuación a cargo da administración:

Valor da expropiación: $69.389,38 \text{ m}^2 \times 2 \text{ €/m}^2 = 138.778,76 \text{ €}$

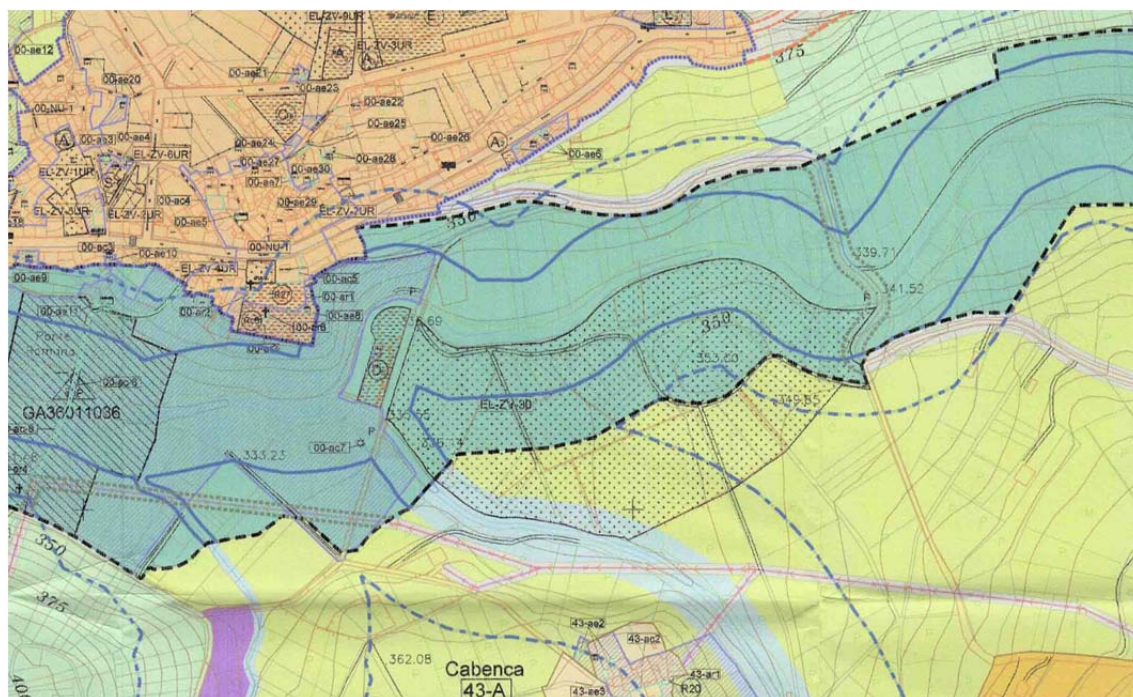
Presuposto total da actuación: 138.778,76 €

Previsión de financiamento: Anualidade 2016/2017.

O PXOM de Cerdedo atópase afectado pola entrada en vigor da Lei 2/2016 do solo de Galicia séndolle de aplicación o disposto na DT 1ª sobre réxime aplicable aos municipios con planeamento non adaptado e aos municipios sen planeamento.

A actuación atópase clasificada integramente como solo rústico. Segundo o disposto na mencionada DT 1ª da LSG ao solo rústico, aplicaráselle o disposto nesta lei para o solo rústico, mantendo, en todo caso, a vixencia das categorías de solo contidas no planeamento respectivo.

Prevelacen, polo tanto as clasificacións de solo rústico de protección de espazos naturais, solo rústico de protección de augas, solo rústico de protección agropecuaria e solo rústico de protección de infraestruturas, que lle outorga o PXOM ó EL-ZV-30.

2.2.- Situación actual

O tamaño da actuación prevista así como un plan de financiamento axeitado que reparta a inversión durante un período de tempo máis acompasado co forte esforzo inversor a realizar fixo que esta actuación contemplada no PXOM fora paulatinamente retrasándose ata o día de hoxe.

O artigo 73 da Lei 2/2016, do solo de Galicia (LSG) establece que, entre outros obxectivos, os plans especiais preverán a ordenación das infraestruturas relativas ó sistema de comunicacións, transportes, espazos libres públicos equipamento comunitario e outros.

O presente plan especial ten por obxecto a ordenación do ámbito EL/ZV-30, coa súa división en ámbitos máis facilmente xestionables para a súa execución por fases, así como a definición de usos, dentro dos permitidos pola normativa, ós que se destinará cada unha das fases, e as condicións de urbanización e conexión cos sistemas xerais infraestruturais, de xeito que a súa execución se poida acometer nun período de tempo razoable.

3.- INFORMACIÓN DO MEDIO FÍSICO

3.1.- Emprazamento

O plan especial sitúase no municipio de Cerdedo-Cotobade, situado na zona oeste de Galicia, na provincia de Pontevedra. Atópase ao leste da capital de provincia (Pontevedra) e limita ao norte cos concellos de Forcarei e A Estrada, ao oeste con Campo Lameiro e Pontevedra, ao sur con Ponte Caldelas e ao leste coa Lama e Forcarei.

A unión de ambos os concellos (Cerdedo e Cotobade) presenta unha superficie de 214,52 km² e unha altitude media duns 400 metros sobre o nivel do mar.

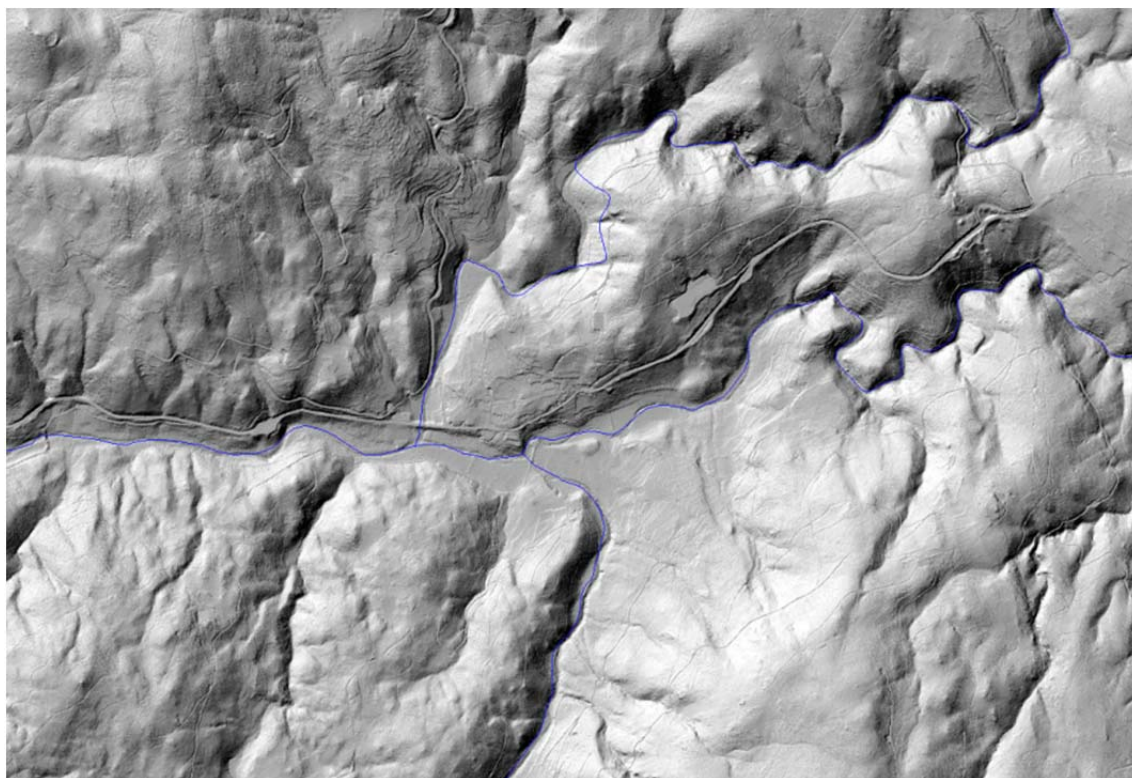
O emprazamento onde se pretende executar o EL/ZV-30 sitúase ó sur do núcleo de Cerdedo a tan so 100 m do seu perímetro. Este asentamento atópase na zona central do que antigamente correspondía ao municipio de Cerdedo e, sendo a antiga capital deste, é un dos asentamentos que máis equipamentos dispón.

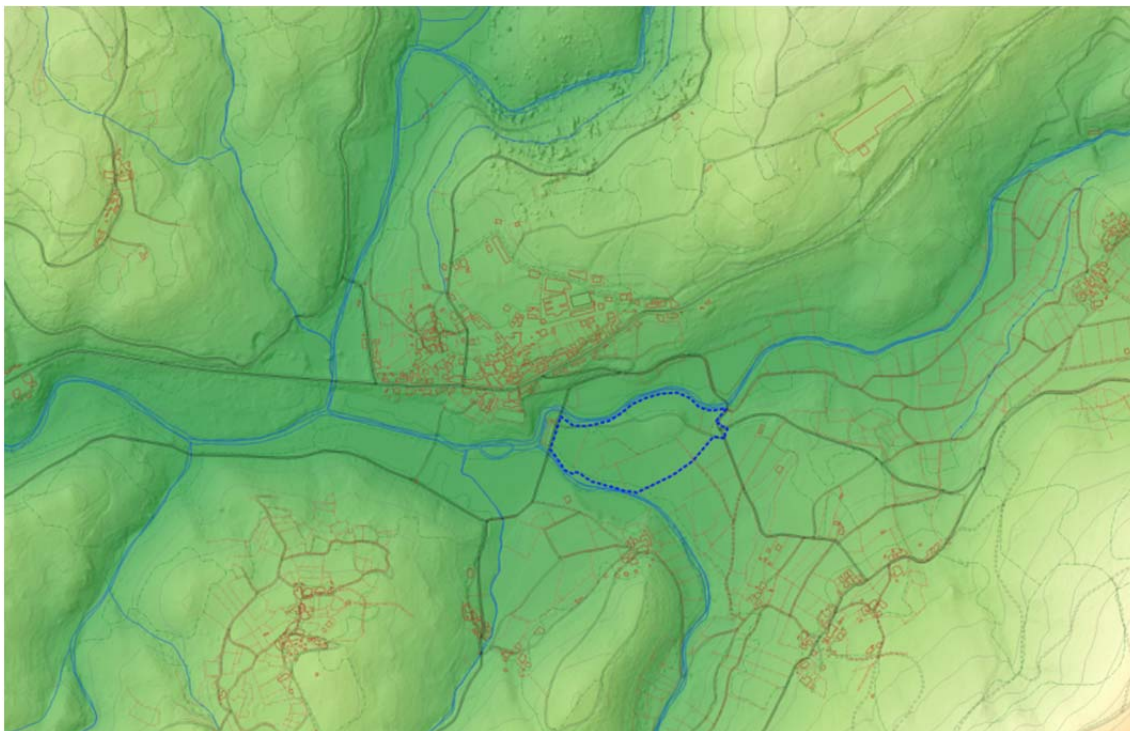
3.2.- Orografía

O municipio presenta un relevo accidentado, situado nunha zona de transición entre a Dorsal Galega e a Depresión Meridiana. O territorio municipal está composto por dúas unidades morfolóxicas: o val do río Lérez, que ocupa boa parte do municipio e serve de límite ao sector occidental; e as estribaciones das serras de Cando, Castelada, Monte Cabeiro e Coto de Curvo, onde se localizan as cotas máis elevadas do municipio. Estes montes serven, á súa vez, como divisores das augas entres as concas fluviais que desaguan na ría de Vigo (ríos Calvelle e Barbeira, afluentes de Verdugo), e as que o fan na de Pontevedra (Lérez e Almofrei).

O núcleo onde se enmarca a actuación (Cededo) atópase na bacía do río Lérez, nun pequeno promontorio bordeado polos ríos Lérez e Castro.

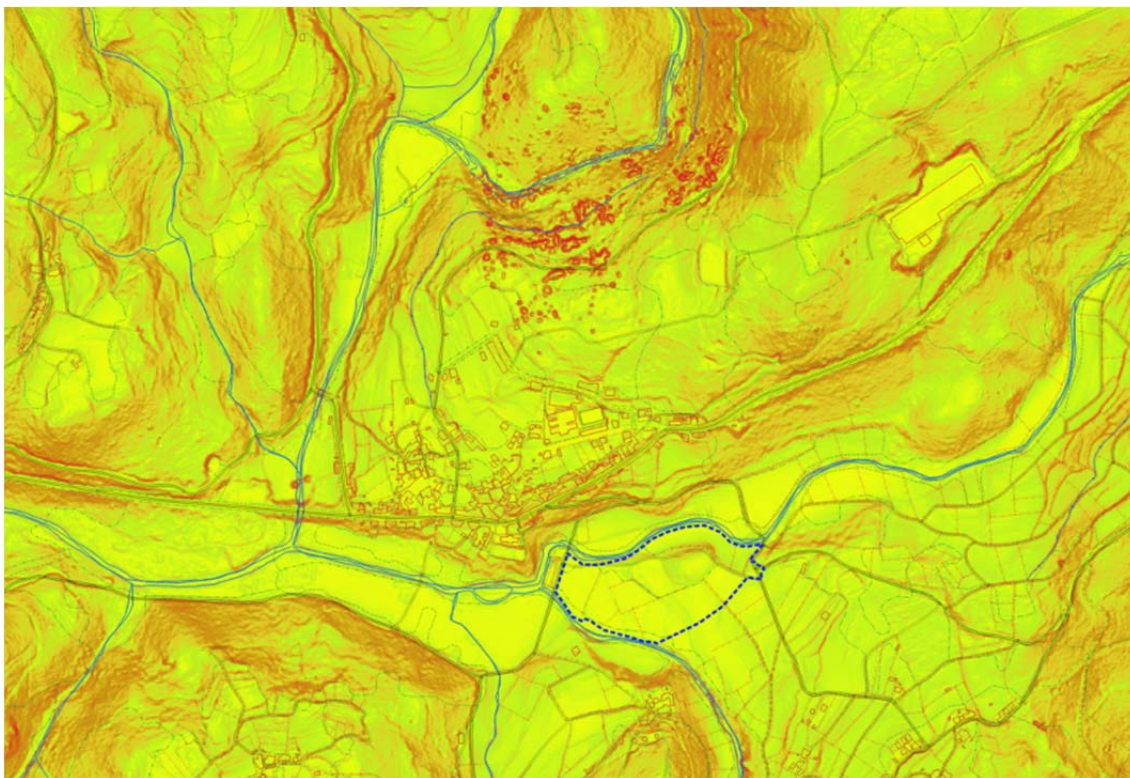
O EL/ZV-30 sitúase na marxe contraria do río Castro, nunha chaira de aluvión conformada á súa vez polo ríos Castro e Seixo.

A cota máis elevada do núcleo de Cerdedo rolda os 400 m. Os ríos así como o sistema de espazos libres e zonas verdes sitúase en torno a 330 m.

As pendentes son moderadas na zona de actuación, ocupando unha chaira bordeada de zonas de pendente abrupta, sobre todo no encontro coa plataforma do núcleo de Cededó.

O río Lérez ó norte, discorre a través dunha bacía moito máis encaixada que o Castro ou o Seixo, que ocupan unha chaira agrícola.

3.3.- Clima

O clima do concello está condicionado polo relevo e a localización xeográfica do municipio, situado no sur de Galicia na comarca de Pontevedra.

En Cerdedo, o clima propio do lugar, oceánico, vese modificado pola altitude e disposición do relevo. Así as borrascas atlánticas penetran polo val do Lérez, dirixíndose as masas de aire húmido cara a zona montañosa, que actúa como pantalla pluviométrica, que explica o elevado volume de precipitacións, acadándose mais de 2.000mm anuais.

A situación meridional do concello fai que os veráns sexan secos. Rexístrase unha temperatura media anual de entre 13 y 14°C (Carballeira et col. 1983), dato que cambia segundo as zonas baixas o altas.

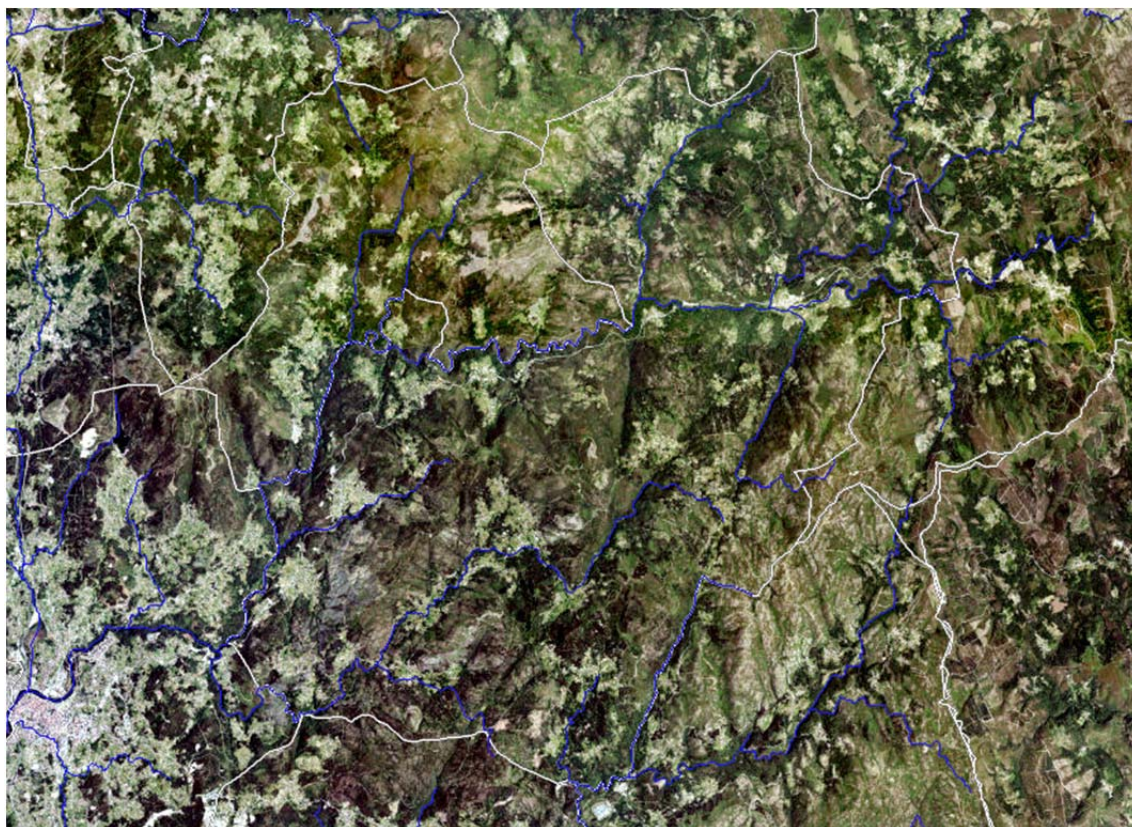
3.4.- Hidroloxía

O concello caracterízase por atoparse principalmente dentro da gran cunca do Río Lérez que inclúe case a totalidade da extensión do territorio agás una zona no surleste que pertence a cunca do río Verdugo.

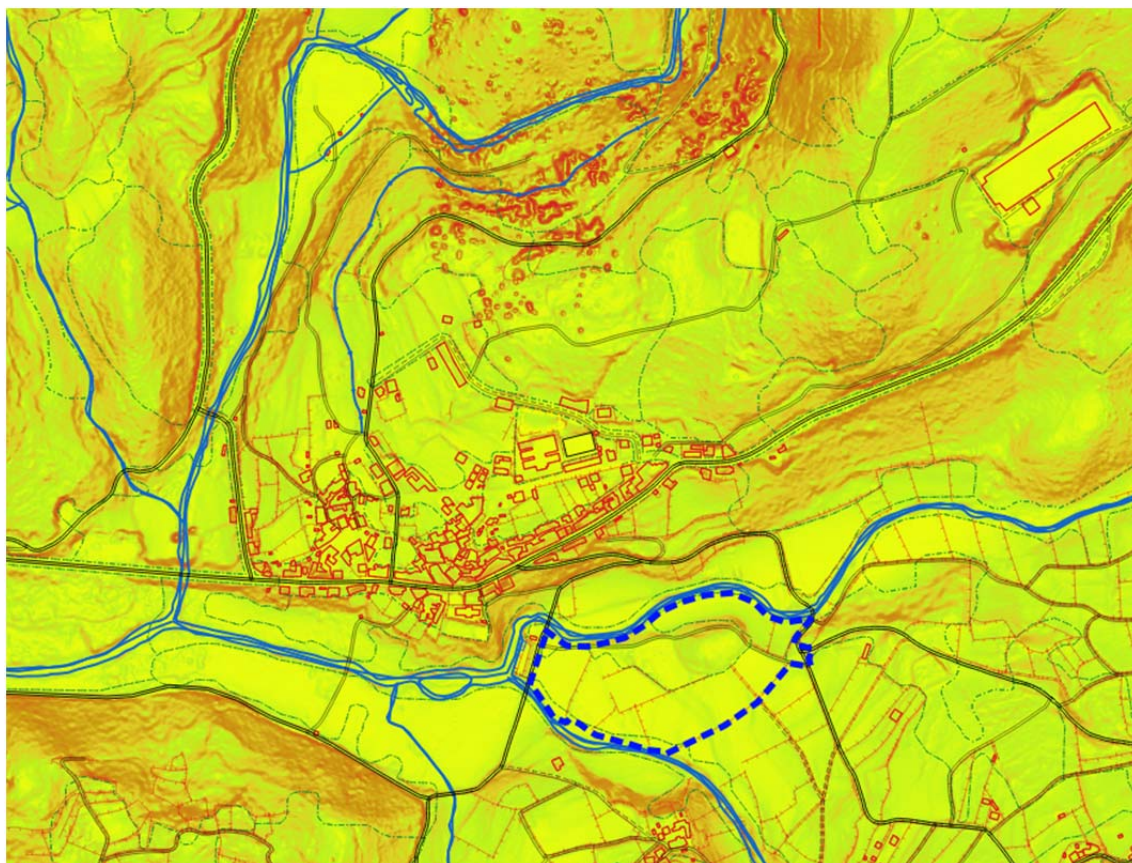
Ademais de estes dous ríos principais Cerdedo-Cotobade atópase dividido por abundantes subcuncas dos ríos menores que existen no concello como son as do rego de Veiga Grande, Regueiro dos Frois, Rego da Freixa, Rego dos Cabaleiros, Río das Cervas no norte; do río Ribeira de Rocha e río Tenorio no oeste; do río do Seixo río Castro, río Barbeira e río Calvella no Leste; e a subcunca maior do río Almofrei o que ocupa una grande extensión no centro do concello.

As serras do Cando, Castelada, Monte Cabeiro e coto do Corvo actúan de divisoria de augas entre as concas fluviais que desaugan na ría de Vigo (ríos Calvelle e Barbeira, afluentes do Verdugo), e os que o fan na de Pontevedra (Lérez e Almofrei).

En canto a hidroloxía subterránea, as posibilidades da súa existencia son más ben escasas debido a natureza e falta de porosidade dos materiais. Así a hidroxeoloxía do concello non é significativa e apenas existen acuíferos importantes

Como xa se avanzou anteriormente o ámbito de actuación atópase bordeado por dous dos principais ríos do Concello, o Seixo e o Castro e moi próximo á desembocadura destes no río Lérez.

3.5.- Xeoloxía

Dende o punto de vista xeolóxico o concello de Cerdedo-Cotobade atópase entre varias unidades litolóxicas.

A zona norte e leste do concello pertence a chamada alienación a caliza Salvaterra, Cercedo. Macizo de Domaio.

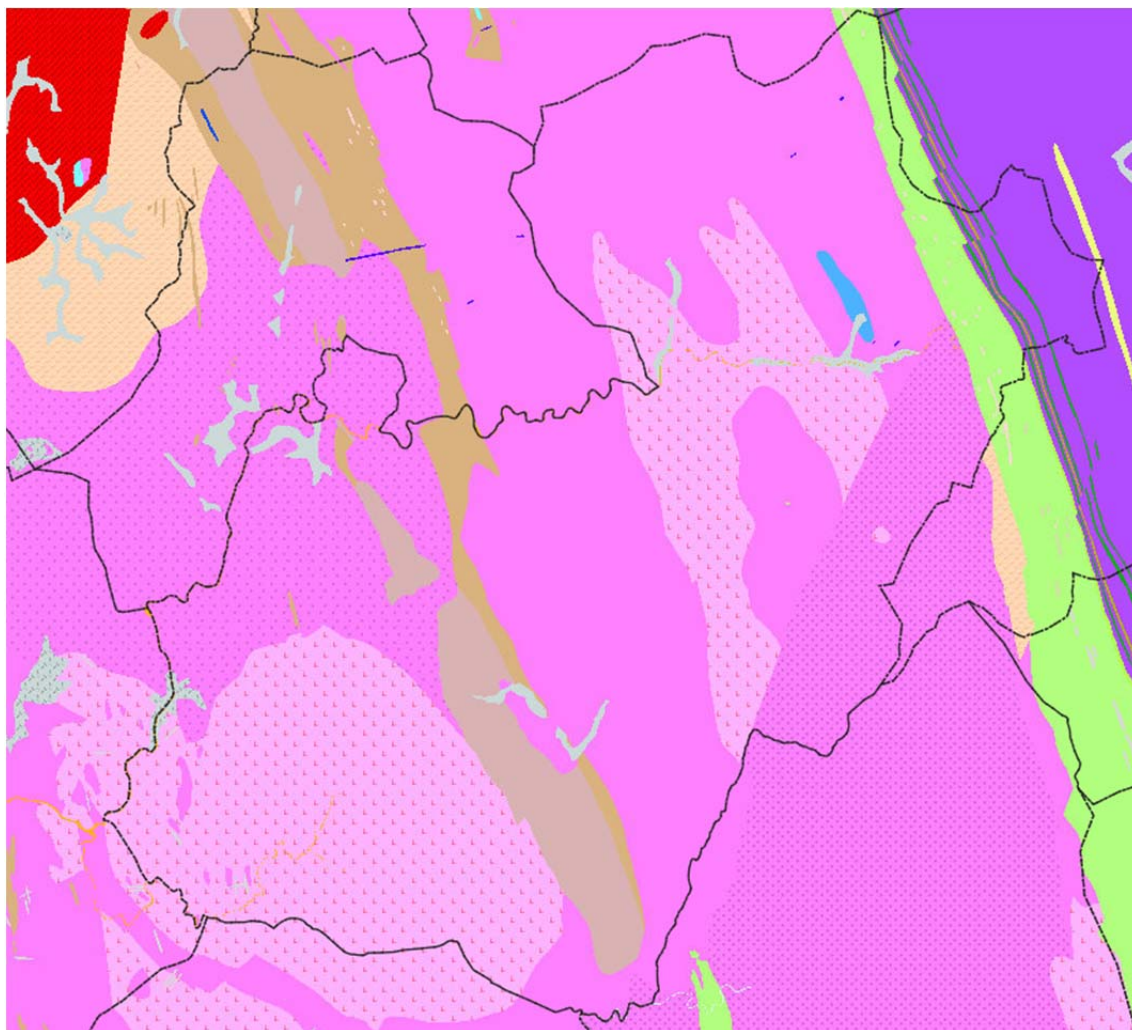
O granito de Ala de Mosca domina no surlleste. Chamado así por ser un granito de feldespato alcalino con grandes biotitas. Estes granitos ten sufrido maiores procesos de metamorfismo e deformacións que os pre-hercínicos é son de dúas micas.

Existe unha importante franxa central que percorre o concello de norte a sur de ortogneis glandular de dúas micas. É un afloramento en retazos moi reducidos. É unha rocha granítica prehercínica de marcado aspecto gneísitico. Os contactos con os metasedimentos que os acompañan non son moi nítidos, pero cos granitos de dúas micas acontece o contrario.

A formación anterior vese acompañada o leste por xistos grafitosos (filitas, ampelitas e liditas). Son de dúas micas co gran relativamente groso. Os contactos cos granitos que os rodean son de carácter moi difuso.

Existen distintos afloramentos de depósitos aluviais. Destacar dous: un no noroeste asociada o río Lérez e outro no centro do concello. Estes terreos cuaternarios constitúen unha pouco potente formación. Apoiase sobre substrato granítico no caso do Río Lérez o seu paso polo concello. Nesta franxa aparece como un depósito aluvio-coluvial residual recente que ocupa o fondo do vale e a falda baixa das ladeiras derredor. A súa potencia en xeral é menor a 3m e constitúe unha formación residual en proceso de alteración e degradación do substrato sobre o que se apoia.

Tamén existen asomos dispersos de baixa importancia entre do Complexo Cabo d'home-A Lanzada entre os citados anteriormente. Esta formación metasedimentaria da idade precámbrica superior-silúrico é bastante diversa na súa litoloxía e ten sido intruída en sucesivas etapas por rochas ígneas de natureza ácida, acompañadas por cortexos filonianos diversos. Os litotipos mellor representados son os micaesquistos e as areniscas o cuarcitas.

3.6.- Flora

A comarca de Pontevedra presenta fortes contrastes de clima, relevo e, polo tanto, vexetación. O río Lérez actúa como barreira e camiño na migración das plantas.

A presenza de vexetación atípica, mediterránea (xarais, sobreiras, aciñeiras), nunha rexión como Galicia, de marcado carácter atlántico, reafirma o interese da conservación destes peculiares ecosistemas.

A vexetación de alta montaña, con gran número de endemismos, e a presenza de relictos de vexetación de épocas pasadas (como o teixedal) aumenta o interese científico desta zona.

Dende o punto de vista corolóxico ou fitoxeolóxico, a maior parte do territorio (>90%) pertence á rexión Mediterránea. No territorio desta, quedan algúns taxóns eurosiberianos refuxiados nos altos de Pena Trevinca. Son taxóns de marcado carácter residual, reflexo de épocas de clima máis frío e húmido.

Outro lugar de refuxio desta flora son os encaixados e sombríos vales orientados cara ao norte, onde crecen abaleiras con freixo, salgueiro e olmo de montaña, e na cabeceira do río San Xil, o coñecido teixedal.

3.7.- Fauna

Non existen estudos nin catálogos faunísticos rigorosos sobre a fauna do Concello de Cerdedo-Cotobade. En xeral, poderíase dicir que é a típica do centro de Galicia, aínda que as especies mais comúns están abondo diminuídas pola presión cinexética e pola antropización do corredor do río Lérez.

A continuación cítanse algunhas das especies que pertencen a distintos grupos mencionados en diversos estudos consultados.

PEIXES

- *Salmo trutta trutta* (reu)
- *Salmo trutta fario* (troita)
- *Chondrostoma polylepis* (boga)
- *Anguilla anguilla* (anguila)

ANFIBIOS E REPTÍLS

- *Triturus boscai* (tritón)
- *Salamandra salamandra* (salamandra)
- *Bufo bufo* (sapo comun)
- *Lacerta schreiberi* (lagartixa)
- *Natrix natrix* (cobra de collar)
- *Viperina seoani* (vibora de seoane)

MAMÍFEROS

- *Erinaceus europaeus* (ourizo)
- *Talca occidentalis* (toupa)
- *Pipistrellus pipistrellus* (mórcago comun)
- *Oryctolagus cuniculus* (coello)
- *Sciurus vulgaris* (esquío)
- *Arvicola japygidus* (pouca de auga)
- *Rattus norvegicus* (pouca comun)
- *Rattus rattus* (pouca cenicienta)
- *Apodemus sylvaticus* (rato de campo)
- *Mus musculus* (rato caseiro)
- *Vulpes vulpes* (raposo)
- *Lutra lutra* (lontra)
- *Sus scrofa* (xabaril)

AVES

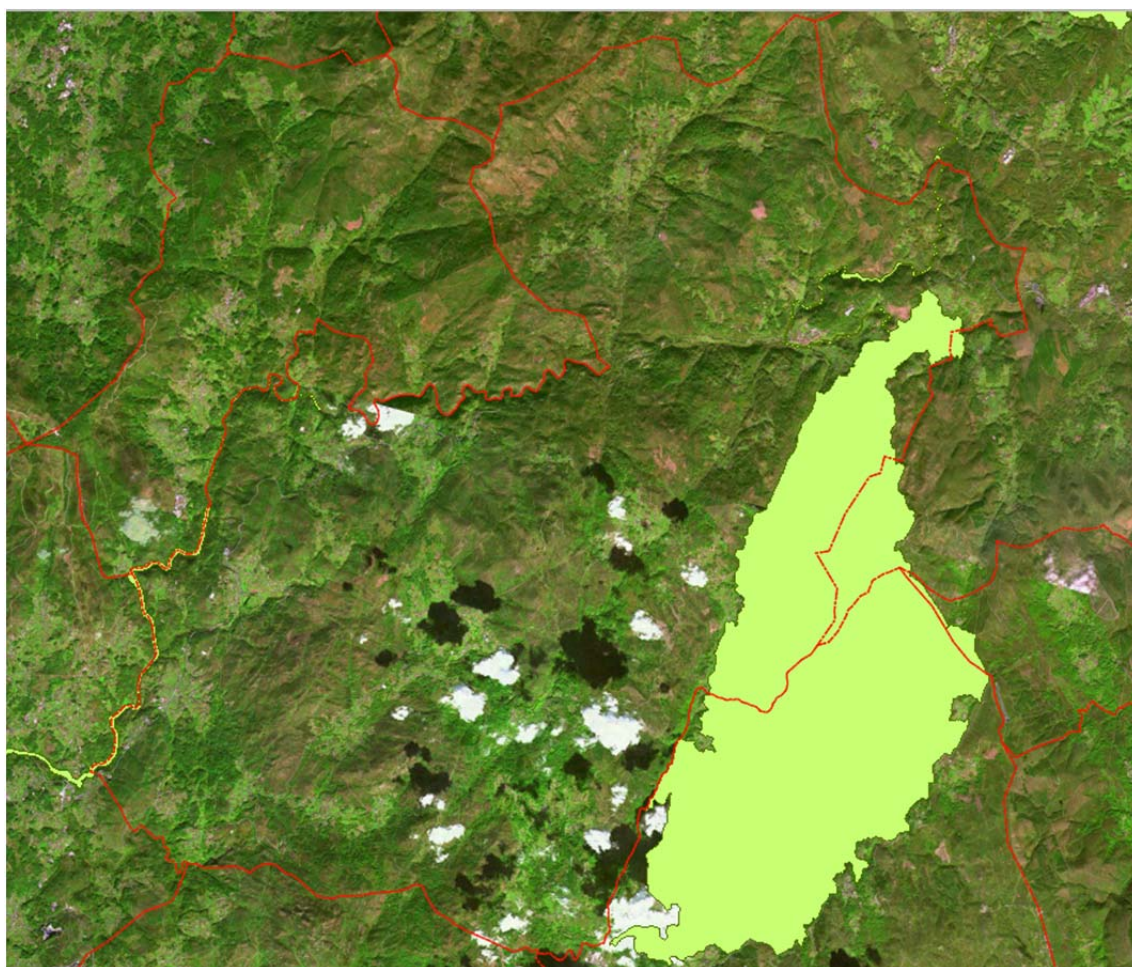
- *Buteo buteo* (ratoeiro)
- *Tyto alba* (coruxa)
- *Cinclus cinclus* (melro)
- *Erithacus rubecula* (petirrojo)
- *Passer domesticus* (gorrión)
- *Pyrrula pyrrula* (reiseñor)

3.8.- Espazos protexidos

O Decreto 72/2004, de 12 de abril, declara como zonas de especial protección dos valores naturais (ZEPVN) os lugares de importancia comunitaria (LICs) que forman parte da Rede Europea Natura 2000, as zonas de especial protección para as aves (ZEPAS), e establece a denominación e a superficie de cada unha de elas, así como os concellos onde se sitúan.

Os lugares que forman parte da Rede Natura 2000, son representativos de certo número de tipos de hábitats naturais e de ámbitos onde viven especies vulnerables, que son identificados, designados e protexidos polos Estados membros.

No concello de Cerdedo-Cotobade existen dúas áreas dentro destas figuras de protección: parte do percorrido de Río Lérez e parte da Serra do Cando.

O Río Lérez é unha zona denominada ZEPVN (Zona de Especial Protección dos Valores Naturais) e LIC que se atopa no límite norte do concello. O código LIC é ES 1140002. Parte do tramo baixo do Río Lérez transcorre polo concello de Cerdedo-Cotobade. Este tramo presenta un percorrido sinuoso e escasa pendente, discorrendo sobre un sustrato petrolóxico principalmente granito e, nalgúns casos gneis granular. Incorporánselle pequenos afluentes como o río Almofrei e regatos como o de Tenorio. O período de maior caudal va de decembro a marzo con máximos en febreiro e mínimos en setembro. Nel atópanse catro hábitats de interese comunitario (incluídos no Anexo I da Directiva 92/43/CEE).

- Brezais secos europeos
- Brezais oromediterráneos endémicos con toxo
- Bosques aluviais de *Alnus glutinosa* e *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- Carballeiras galaico-portuguesas con *Quercus robur* e *Quercus pyrenaica*.

No relativo a flora e a vexetación o interese principal radica nos tramos ben conservados de bosque-galería ou ameneiral ribeirego (asociación *Senecio bayonensis*-*Alnetum glutinosae*), dominado polo ameneiro, *Alnus glutinosa*, e acompañado de salgueiros (*Salix spp.*), abeleiras (*Corylus avellana*), carballos (*Quercus spp.*), freixos (*Fraxinus angustifolia*), e sanguíños (*Frangula alnus*) entre outras especies arbóreas. O cortexo arbustivo e herbáceo é excepcionalmente rico neste tipo de bosque, e inclúe diversas especies de fieitos, como *Osmunda regalis*. Estes arboredos cobren un 22% do LIC.

Respecto a fauna que alberga este LIC existen numerosas especies de invertebrados asociados ao río e ao bosque de ribeira, entre as que se contan algunhas recollidas no anexo II da Directiva Hábitats, como o caracol (*Elona quimperiana*), os odonatos (*Coenagrion mercuriale* e *Oxigastrea curtisii*), a vacaloura (*Lucanus cervus*), e o cerambícido (*Cerambyx cerdo*). A fauna ictiolóxica constitúe un dos maiores valores naturais da área, e inclúe unha serie de taxons endémicos e ameazados, como o salmón (*Salmo salar*), que mantén unha poboación reducida, a forma migratoria da troita ou reo (*Salmo trutta trutta*), o cacho (*Squalius carolitertii*), e a anguía (*Anguilla anguilla*). Outros vertebrados de especial interese asociados ao medio fluvial son o desmán ibérico (*Galemys pyrenaicus*), e a lontra (*Lutra lutra*), entre os mamíferos, e o picapeixe (*Alcedo atthis*), e o merlo rieiro (*Cinclus cinclus*), entre as aves. Ademais, o endémico lagarto das silveiras (*Lacerta schreiberii*), encóntrase nos bordos do bosque ripario e os prados con arbustos e, por outra parte, existe unha rica avifauna propia do ameneiral e os demais ambientes próximos ao río, entre a que cabe sinalar o falcón pequeno (*Falco subbuteo*), o moucho de orellas (*Otus scops*), ou o ouriolo (*Oriolus oriolus*).

Tipos de Hábitats do Anexo I da DC 92/43/CEE	
Nat-2000	Hábitat do Anexo I da DC 92/43/CEE (Abreviado)
1130	Esteiros
3260	Ríos dos pisos basal a montano
4030	Queirogais secos europeos
6220 *	Pseudoestepas de gramíneas e anuais da orde <i>Thero-Brachypodietea</i>
6410	Prados con <i>Molinia</i>
6430	Megaforbios éutrofos higrófilos das orlas de chairas
6510	Prados de sega de baixa altitude
8220	Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica
8230	Rochedos silíceos con vexetación pioneira
91E0 *	Bosques aluviais de <i>Fraxinus excelsior</i> e <i>Alnus glutinosa</i>
9230	Carballeiras galaico-portuguesas con <i>Quercus robur</i> e <i>Q. pyrenaica</i>

Táboa 1. Tipos de hábitats do Anexo I da DC 92/43/CEE do Río Lérez. Os hábitats de interese comunitario de Galicia. Páxina 151.

O outro lugar de importancia comunitaria é a Serra do Cando. O código LIC é ES1140014, e cualificado como Zona de Especial Conservación (ZEC) Esta serra localízase dentro da denominada Dorsal Galega, no centro-sudoeste da comunidade. É unha serra de mediana altitude que conta con notables extensións de matogueira xunto con pequenas carballeiras. Ademais ten pequenas superficies de turbeiras e torgueiras con esfango. A altura media da serra é de 716m. Nela atópanse 7 hábitats de interese comunitario (incluídos no Anexo I da Directiva 92/43/CEE).

- Pozas temporais mediterráneas
- Uceiras húmidas atlánticas meridionais de *Erica ciliaris* e *Erica tetralix*
- Uceiras secas
- Uceiras oromediterráneas endémicas con *Ulex parvifolius*
- Pasteiros pioneiros en superficies rochosas
- Bosques aluviais residuais
- Carballeiras galaico-portuguesas con *Quercus robur* e *Quercus pyrenaica*

No relacionado coa flora ea vexetación existen extensas áreas cubertas por comunidades de mato: *Ulici minoris-Ericetum umbellatae*; *Ulici europaei-Ericetum cinereae*; *Ulici europaei-Cytisetum striati*. Destacan, así mesmo, os bosques aluviais de *Alnus glutinosa* e *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) e as formacións de esfagno (*Sphagnum pylaisii*) en zonas hidromorfas.

Cómpre subliñar tamén a presenza do narciso (*Narcissus cyclamineus*) e do salgueiro (*Salix salvifolia ssp. Australis*).

Respecto a fauna entre os invertebrados, destacan as poboacións de *Geomalacus maculosus*, *Oxygastra curtisii*, *Euphydryas aurinia*, *Lucanus cervus* e *Cerambyx cerdo*. Nos ríos, é importante a presenza de *Margaritifera margaritifera*.

Entre os vertebrados, hai poboacións de cobra rateira (*Malpolon monspessulanus*) de interese bioxeográfico por seren das máis noroccidentais da península Ibérica. Tamén é destacable a presenza de píntega rabilonga (*Chioglossa lusitanica*) e de lagarto das silveiras (*Lacerta schreiberi*). Entre a avifauna nidificante destacan aves de rapina como o miñado abelleiro (*Pernis apivorus*), aguiá cobreira (*Circetus gallicus*), gatafornela (*Circus cyaneus*), tartaraña cincenta (*Circus pygargus*), lagarteiro (*Falco tinnunculus*), falcón pequeno (*Falco subbuteo*) e moucho de orellas (*Otus scops*).

Outras aves nidificantes son a avenoiteira cincenta (*Caprimulgus europaeus*), o picapeixe (*Alcedo atthis*), a cotovía das árbores (*Lullula arborea*), a pica campestre (*Anthus campestris*), a pica das árbores (*Anthus trivialis*), o pedreiro cincento (*Oenanthe oenanthe*), a papuxa do mato (*Sylvia undata*), e o picanzo vermello (*Lanius collurio*), e non reprodutoras (migración/invernada) de pica dos prados (*Anthus pratensis*). Entre os mamíferos, destaca a presenza de toupeira da auga (*Galemys pyrenaicus*), dos morcegos (*Rhinolophus hipposideros*,

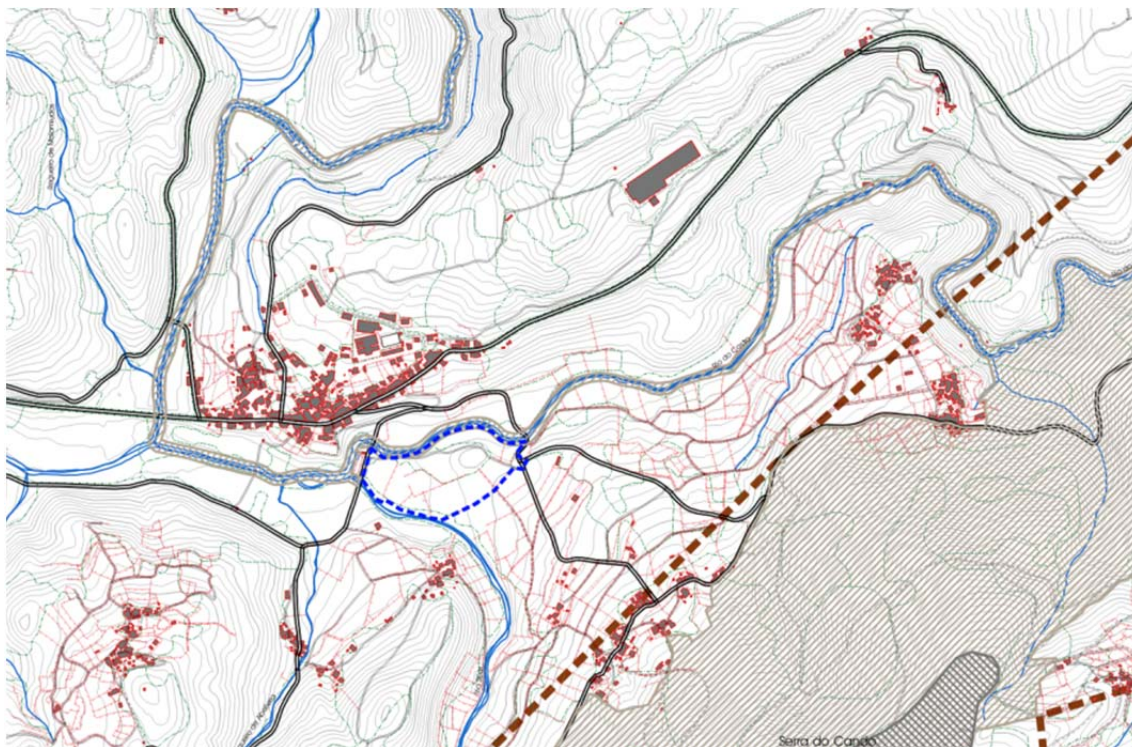
Rhinolophus ferrum-equinum e *Myotis myotis*), da lontra (*Lutra lutra*), nos ríos, e probablemente existe un núcleo reprodutor de lobo (*Canis lupus*).

Tipos de Hábitats do Anexo I da DC 92/43/CEE	
Nat-2000	Habitat do Anexo I da DC 92/43/CEE (Abreviado)
3130	Augas oligotróficas ou mesotróficas
3260	Ríos dos pisos basal a montano
4020 *	Queirogais húmidos atlánticos de <i>Erica ciliaris</i> e <i>Erica tetralix</i>
4030	Queirogais secos europeos
6220 *	Pseudoestepas de gramíneas e anuais da orde <i>Thero-Brachypodietea</i>
6410	Prados con <i>Molinia</i>
6430	Megaforbios eútrofos higrófilos das orlas de chairas
6510	Prados de sega de baixa altitude
7110 *	Turbeiras altas activas
7140	Mires de transición
7150	Depresións sobre sustratos turbosos do <i>Rhynchosporion</i>
8130	Desprendementos mediterráneos occidentais e termófilos
8220	Encostas rochosas silíceas con vexetación casmofítica
8230	Rochedos silíceos con vexetación pioneira
8310	Covas non explotadas polo turismo
91E0 *	Bosques aluviais de <i>Fraxinus excelsior</i> e <i>Alnus glutinosa</i>
9230	Carballeiras galaico-portuguesas con <i>Quercus robur</i> e <i>Q. pyrenaica</i>

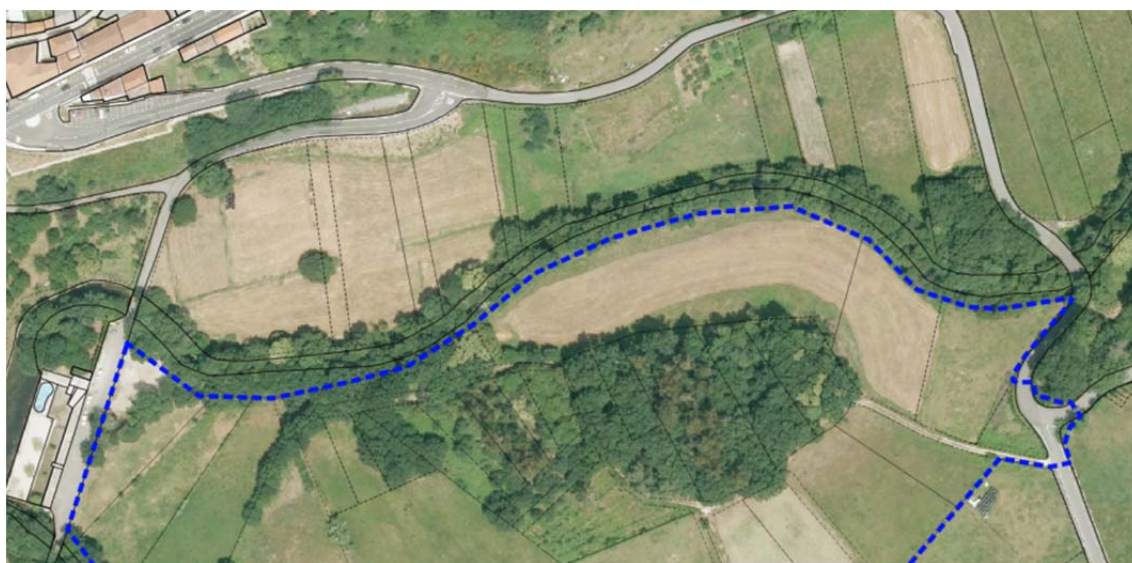
Táboa 2. Tipos de hábitats do Anexo I da DC 92/43/CEE da Serra do Cando. Os hábitats de interese comunitario de Galicia. Páxina 180.

Polo que respecta ó ámbito compre indicar que a ZEC Serrado do Cando conta con dúas zonas claramente diferenciadas, unha de serra propiamente dita e outra que remonta a través dos ríos Lérez e Castro.

No ámbito do borde do río Castro a ZEC recolle o borde da actuación quer se pretende levar a cabo.

O ámbito do río Castro delimitado dentro da ZEC Serra do Cando destaca un dosel de vexetación autóctona de ribeira, e a fauna asociada a ela.

Por outra banda, asociado a este espazo tamén se delimitou unha zona de protección da avifauna, a cal coincide sensiblemente con este ámbito, e que dista, aproximadamente 500 do ámbito de actuación.

3.9.- A paisaxe

Dende o punto de vista da xeografía, a paisaxe é un espazo ou territorio sobre o que se relacionan diferentes elementos xeográficos, físicos, biolóxicos e humanos, que forman un conxunto diferenciado.

A Comunicación da Comisión Europea concibe a paisaxe como “sistemas coa súa propia xeoloxía, os seus propios usos do solo, características naturais e artificiais, fauna e flora, cursos de auga e clima. As paisaxes son formadas e caracterizadas polas condicións socioeconómicas e os modelos de asentamento da poboación. A preservación e mellora das paisaxes son importantes para a calidade de vida, así como para o funcionamento dos sistemas naturais.

Cerdedo-Cotobade aséntase dentro da Grande Área paisaxística denominada Rías Baixas. Dentro desta o concello comparte as seguintes comarcas paisaxísticas: Baixo Lérez e Vigo Prelitoral.

A comarca Baixo Lérez sitúase no curso alto (parcialmente) e medio do río homónimo, incorporando a bacía hidrográfica do Almofrei e as superficies de drenaxe doutros afluentes pola outra man. A súa superficie presenta unha clara alternancia serra-val, onde as maiores altitudes atópanse no leste, na Serra do Cando, que roldan os 1.000 m. O feito de que pouco a pouco se vaia rebaixando a altitude non significa que non haxa cumes destacados, tal e como ocorre na parte máis oriental de Cotobade, a onde chega a serra do Cando, aínda que tamén na parte occidental deste termo se encontran cumes que superan os 500 m. Dáse unha alternancia de bloques elevados e afundidos, fenómeno froito da tectónica, que se ve axudado pola acción erosiva dos cursos fluviais. Os relevos residuais, abundantes, móstranse en macizos cunha altitude media de 300 m cara ao suroeste e de 600 m cara ao nordés, debido á proximidade da cadea montañosa do Cando, que penetra coas súas abas na área oriental de Cotobade. Os leitos do Almofrei e dos seus afluentes adáptanse ás fracturas orixinadas pola depresión meridiana e toman unha dirección norte-sur, como consecuencia do antedito.

A zona ocupada polas comarcas de Vigo Prelitoral e Baixo Lérez constitúen a transición cara a área posterior de Galicia Central. Hai concellos da zona litoral, nomeadamente os que lindan con Galicia Central, que participan das características desta zona. Fronte á zona litoral, nesta zona a presenza da gandería é maior, o que denota a maior superficie dedicada a pasteiro, que duplica porcentualmente á do litoral. A superficie forestal, non obstante, presenta valores máis reducidos ca no litoral, dada a maior actividade agraria. Isto explica que as poucas concentracións parcelarias feitas na área se fixeran nesta zona precisamente. A superficie media das explotacións mostra unha tendencia crecente a medida que aumenta a distancia á costa, presentando valores xa superiores á media provincial nos concellos máis extremos

Como unidades paisaxísticas no contorno da actuación distínguense as seguintes:

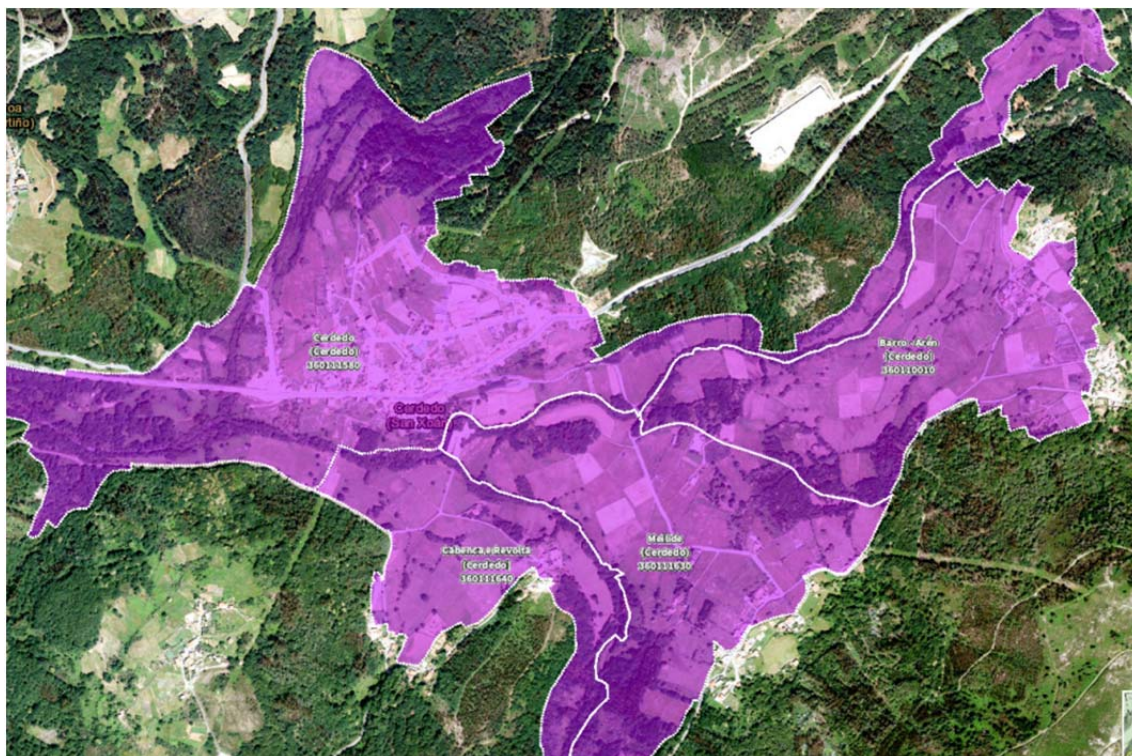
Xeomorfolóxicamente atópase na unidade definida polos vales sublitorais.

Pola súa cuberta atopámonos dentro das unidades rururbana (diseminado) e agrosistema intensivo (mosaico agroforestal), e agrosistema extensivo.

Polo seu clima, termotemperado e mesotemperado inferior.

3.9.1.- A paisaxe da contorna

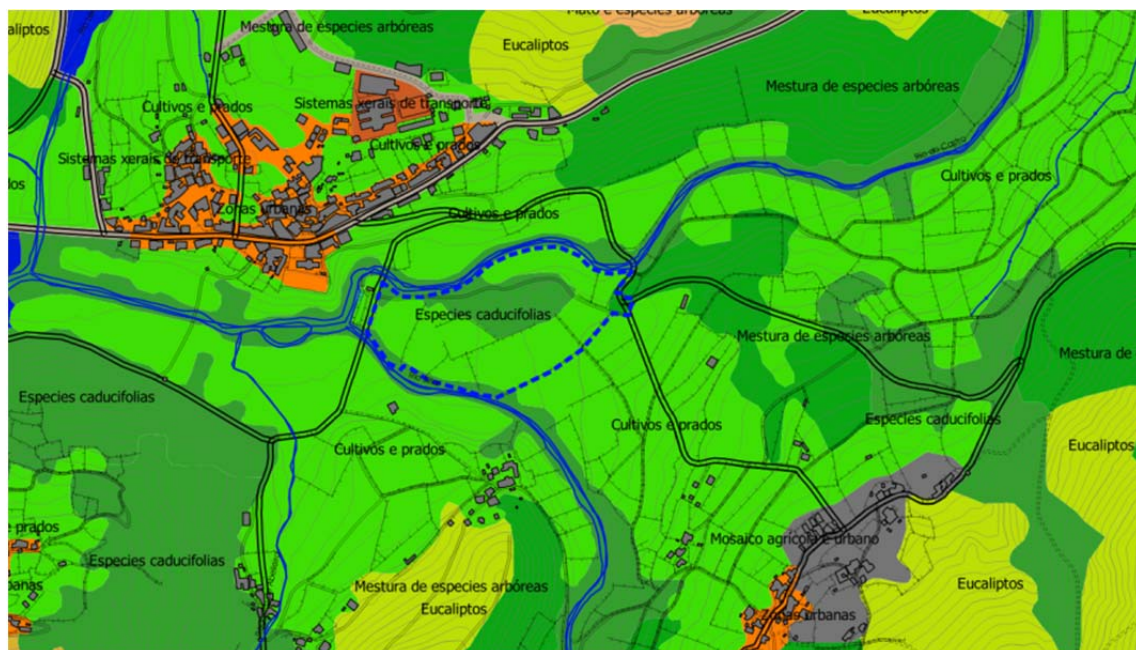
O ámbito de actuación atópase na confluencia de catro concentracións parcelarias, todas elas na parroquia de Cerdedo: Cerdedo, Cabenca, Meilide e Barro.

Os procesos de concentración parcelaria influíron notablemente na paisaxe, conformando un tapiz xeométrico no que os cursos fluviais e algunhas masas forestais que se manteñen rompen a uniformidade, e conectan coa paisaxe agraria anterior.

A paisaxe concentrada distribúese ó logo dunha chaira conformada polos cursos fluviais, arredor da cal emerxen as estribacións de pequenos outeiros que a bordean, de escasa altitude pero de pronunciada pendente. Estes outeiros mantivéronse ata a actualidade poboados de especies forestais constituíndo o nexo de unión entre a paisaxe máis tradicional e a actual.

Nestes outeiros as masas arbóreas autóctonas estanse a substituír por especies de crecemento rápido buscando unha maior rendibilidade do espazo forestal. Aínda así, tal e como se aprecia na seguinte imaxe as masas forestais autóctonas aínda son predominantes, conferindo unha calidade visual ó contorno de gran calidade.

A análise pormenorizada da contorna aporta os seguintes resultados.

- O ámbito ocupa unha zona relativamente cha entre o curso dos ríos Lérez, Castro e Seixo.
- O espazo marcadamente rural tan só é alterado pola presenza do núcleo de Cerdedo, de carácter urbano aínda que moi discontinuo que, salvo en determinadas zonas, aporta unha escasa urbanidade ó contorno.
- O espazo agrícola domina claramente o contorno, no que aldeas de pequeno tamaño colonizan con espazo edificado os espazos intermedios.
- O fenómeno da dispersión dos núcleos rurais aínda non é moi pronunciado.
- O ámbito no que se pretende a execución do espazo libre EL-ZV-30, serve de charnela entre o espazo edificado de Cerdedo, o espazo agrícola no que se inclúen pequenos núcleos rurais de estrutura tradicional.

O ámbito paisaxístico coincidente coas zonas edificadas do espazo agrícola conta cunha calidade paisaxística alta pola calidade da súa arquitectura tradicional, posta de manifesto nas edificacións principais pero tamén nas numerosas edificacións auxiliares como alpendres, hórreos ou peches.

Un dos puntos de maior exposición visual da actuación dáse dende a Capela de Santa Cristina, na aldea de Lourido.

O outro punto de maior exposición visual dáse nas numerosas plataformas que salpican a ladeira noroeste da Serra do Cando.

3.9.2.- A paisaxe urbana

O ámbito de actuación atópase próximo ó núcleo de Cerdedo, clasificado como solo urbano polo planeamento vixente.

O núcleo de Cerdedo está constituído por un conxunto de edificacións que xurdiron inicialmente en torno á estrada nacional N-541, con pequenos conxuntos de edificacións medrando cara á igrexa parroquial ó sur, e cara ó norte coincidindo con pequenos espazos de praza.

A partir deste estrutura básica, o núcleo foi medrando coa apertura de novas rúas sen atender ó parcelario nin á rede de camiños existentes, e sen un instrumento de planificación urbanística que o regulase, de xeito que, a día de hoxe, fóra dos tres asentamentos orixinais e o crecemento lineal ó longo da antiga estrada, non existe conexión entre as preexistencias do territorio e a ordenación urbanística resultante.

Fenómenos como a urbanización discontinua, as tipoloxías inaxeitadas, a inadaptación das edificacións ó parcelario ou a dificultade de encaixe entre as tramas tradicionais e as novas son fenómenos que repercute negativamente na imaxe de conxunto deste asentamento.

Urbanización discontinua

Tipoloxías inaxeitadas

Inadaptación das edificación ó parcelario.

Trama nova contra trama tradicional, xunto con edificacións inaxeitadas.

Por outra banda, como factor positivo o núcleo presenta un grao de urbanización moi axeitado o que, xunto coa boa conservación en xeral do parque de vivendas, e a importante dotación de equipamentos, minimiza a importancia dos impactos negativos antes descritos, polo que a calidade paisaxística deste asentamento resulta boa con problemas de integración puntuais.

3.9.3.- A paisaxe do ámbito de actuación

A paisaxe do ámbito de actuación forma parte da paisaxe agrícola antes definida.

O ámbito atópase conformado por unha chaira entre os ríos Castro e Seixo. Trátase dunha zona que estivo sometida a un proceso de concentración parcelaria, na que se mantén na zona

A wide-angle photograph of a paved road stretching into the distance under a cloudy sky. The road is flanked by dry grass fields and a line of trees. In the background, a small town is visible on a hillside. A utility pole stands on the right side of the road.

Concello de Cerdedo-Cotobade
NOV 2020 / BORRADOR (B)

Sempre destaca, ó fondo da composición o pequeno outeiro forestado.

A paisaxe así conformada é variable en función das estacións do ano, dende os tons ocre do inverno, coas árbores sen follas, á primavera ou verán no que a vexetación.

4.- INFORMACIÓN DO MEDIO SOCIOECONÓMICO

4.1.- Poboamento comarcal

Se tiveramos que sintetizar a singularidade do poboamento na comarca de Pontevedra, fariámolo destacando dous trazos esenciais: a gran dispersión e a práctica ausencia de núcleos aglutinadores. Destacar a cidade de Pontevedra, seguido dos principais núcleos Poio e Ponte Caldelas que contan con entidade e características urbanas.

A topografía condiciona en gran medida a distribución do poboamento, de xeito que nos fondos de val e nas depresións alóxase gran parte do hábitat e unha parte importante desta

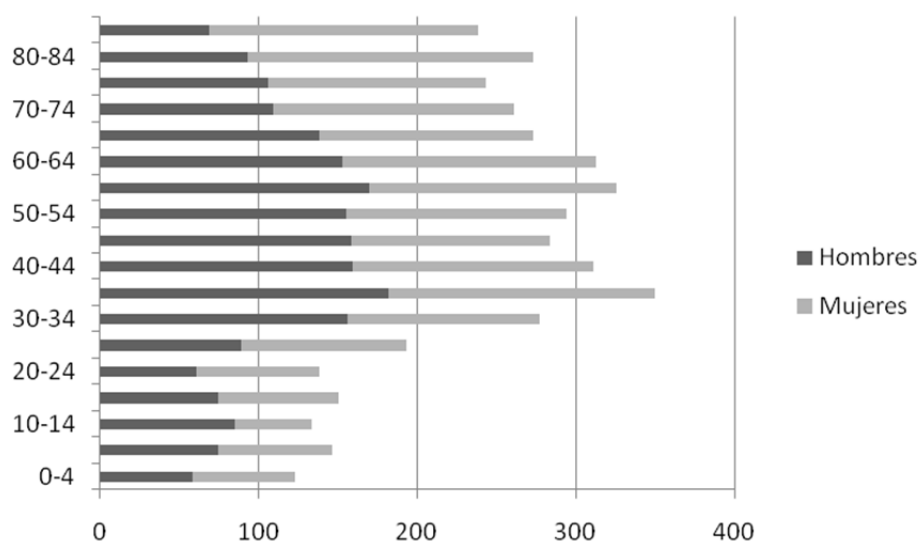
comarca ten estas características. O núcleo máis importante desta comarca é a cidade de Pontevedra, polo que o crecemento poboacional desenvólvese na meirande parte os arredores da cidade estando comunicada, principalmente pola AP-9, paralelamente pola estrada N-550 (de norte a sur), e cara o interior por medio da estrada N-541.

Fronte a estas áreas, dominadas pola morfoloxía chaira, atópanse aquelas nas que predomina un relevo onde alternanse as montañas e os montes cos pequenos vales secundarios; nestes casos, o poboamento dispónse recollido nestes vales, a media ladeira, no contacto entre a zona de aproveitamento agrario e a de uso forestal, nas ladeiras de menor pendente ou nas chairas intermedias. Nas áreas máis montañosas e de vales máis encaixados (caso de Cerdedo-Cotobade), o poboamento organízase en pequenos núcleos que aproveitan os solos onde é posible o uso agrario, evitando en calquera caso as pendentes máis acusadas, factor que limita o poboamento.

Esta estrutura está evolucionando debido a unha serie de razóns. Por unha parte, os núcleos orixinais foron conectándose entre eles por unha rede de estradas e pistas, e esta trama foi o soporte do novo poboamento, de xeito tal que nas zonas chairas, máis atractivas para o poboamento e con maior densidade de vías de comunicación, os núcleos orixinarios foron uníndose, densificándose a ocupación. O resultado é a gran dispersión que se observa en lugares como a depresión meridiana. A autoconstrución tamén ten contribuído a aumentar a dispersión, tanto máis canto as vías de comunicación deron accesibilidade a todo o territorio. Por iso, é constante a presenza de novas construcións con tipoloxías que nada teñen que ver coa zona.

4.2.- Demografía

A poboación municipal de Cerdedo-Cotobade ascende, segundo cifras oficiais, a 6.107 persoas no ano 2017. Se analizamos os datos correspondentes ao municipio de Cotobade do ano 2016 obtidos a través do IGE, podemos ver unha gráfica de poboación regresiva, debida a unha poboación envellecida.

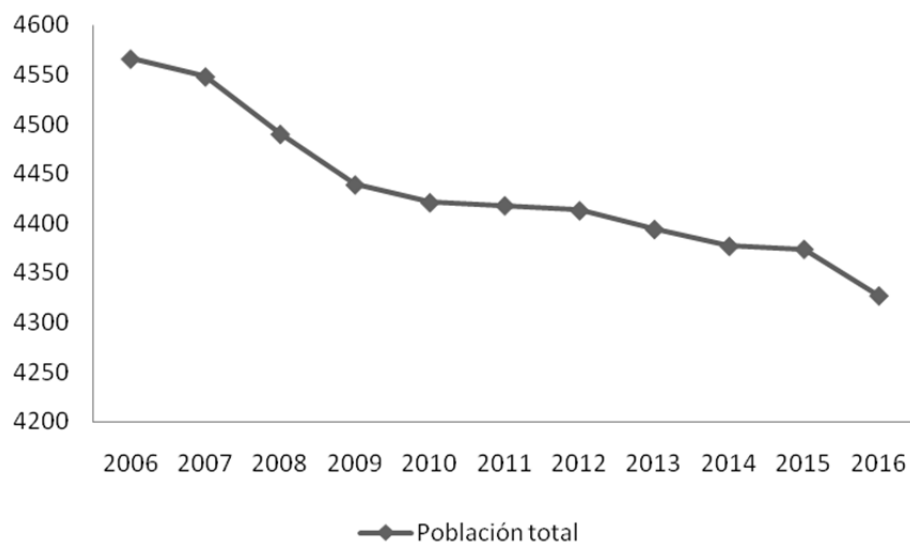
Táboa de poboación do municipio de Cerdedo-Cotobade no ano 2016. Fonte IGE.

A gráfica de poboación mostra un elevado número de individuos entre os 30 e 60 anos, decrecendo este de maneira natural a medida que avanza a franxa de idade, ata os tramos de 80-85 anos. Como se aprecia na parte inferior da táboa, este núcleo forte de poboación activa non vén apoiado cunha base importante de poboación nova, de 0 a 25 anos, polo que o groso da poboación tenderá a un envellecemento paulatino. Da mesma maneira, analizando os datos de nacementos e defuncións dos últimos 10 anos, pódese ver o saldo negativo existente no municipio de Cotobade.

	Nacementos	Defuncións	Saldo vexetativo
2006	26	60	-34
2007	24	73	-49
2008	20	71	-51
2009	23	59	-36
2010	32	45	-13
2011	26	71	-45
2012	19	67	-48
2013	24	67	-43
2014	22	47	-25
2015	26	49	-23
2016	22	50	-28

Táboa de nacementos-defuncions do municipio de Cerdedo-Cotobade no anos 2010 a 2016. Fonte IGE.

Estes factores á vez derivan nunha perda paulatina de poboación como se pode apreciar na gráfica seguinte.

Táboa da evolución da poboación no municipio de Cerdedo-Cotobade entre os anos 2006 e 2016. Fonte IGE.

Non obstante esta cifra de decrecemento da poboación é necesario poñela en relación cos movementos migratorios.

EMIGRACIÓN POR TIPOS

	Total	Emigración	Á mesma	Á mesma	A outra	A outra	Emigració	A outra	Ao
--	-------	------------	---------	---------	---------	---------	-----------	---------	----

		interna	provincia	comarca	comarca da mesma provincia	provincia de Galicia	n externa	CCAA	estraneiro
1990	64	..	..	..	..	..	..	..	..
1991	43	..	..	..	..	..	..	..	..
1992	74	68	68	61	7	0	6	6	..
1993	85	82	81	62	19	1	3	3	..
1994	79	72	70	48	22	2	7	7	..
1995	87	77	74	65	9	3	10	10	..
1996	48	39	37	27	10	2	9	9	..
1997	61	39	38	27	11	1	22	22	..
1998	117	82	82	58	24	0	35	35	..
1999	100	84	82	72	10	2	16	16	..
2000	124	99	94	79	15	5	25	25	..
2001	93	80	70	63	7	10	13	13	..
2002	124	98	95	74	21	3	26	17	9
2003	111	91	86	68	18	5	20	18	2
2004	101	85	79	55	24	6	16	8	8
2005	141	106	102	72	30	4	35	31	4
2006	131	92	81	59	22	11	39	32	7
2007	151	126	119	84	35	7	25	20	5
2008	147	126	122	88	34	4	21	17	4
2009	161	133	128	90	38	5	28	20	8
2010	143	118	107	81	26	11	25	20	5

INE. Estatística de variacións residenciais. Elaboración IGE

INMIGRACIÓN POR TIPOS

	Total	Inmigración interna	Da mesma provincia	Da mesma comarca	Doutra comarca da mesma provincia	Doutra provincia de Galicia	Inmigración externa	Doutra CCAA	Do estranxeiro
1990	36	..	..	..	..	..	..	..	..
1991	36	..	..	..	..	..	..	..	..
1992	57	46	46	29	17	0	11	10	1
1993	85	72	72	58	14	0	13	5	8
1994	81	55	54	48	6	1	26	14	12
1995	76	58	56	39	17	2	18	14	4
1996	69	46	46	40	6	0	23	11	12
1997	72	51	49	33	16	2	21	11	10
1998	45	35	33	21	12	2	10	6	4
1999	80	54	53	38	15	1	26	13	13
2000	101	67	66	51	15	1	34	20	14
2001	96	67	63	55	8	4	29	13	16
2002	90	45	43	35	8	2	45	25	20
2003	135	101	95	76	19	6	34	19	15
2004	127	74	71	62	9	3	53	33	20
2005	123	94	87	75	12	7	29	20	9
2006	144	102	101	86	15	1	42	16	26
2007	137	97	91	60	31	6	40	27	13
2008	137	91	85	64	21	6	46	35	11
2009	174	148	142	102	40	6	26	19	7
2010	149	115	108	78	30	7	34	24	10

INE. Estatística de variacións residenciais. Elaboración IGE									

SALDO MIGRATORIO

	Total	Saldo interno	Intraprovincial	Co resto de Galicia	Saldo externo	Co resto de España	Co estranxeiro
1990	-28	..	..	..	..	..	..
1991	-7	..	..	..	..	..	..
1992	-17	-22	-22	0	5	4	1
1993	0	-10	-9	-1	10	2	8
1994	2	-17	-16	-1	19	7	12
1995	-11	-19	-18	-1	8	4	4
1996	21	7	9	-2	14	2	12
1997	11	12	11	1	-1	-11	10
1998	-72	-47	-49	2	-25	-29	4
1999	-20	-30	-29	-1	10	-3	13
2000	-23	-32	-28	-4	9	-5	14
2001	3	-13	-7	-6	16	0	16
2002	-34	-53	-52	-1	19	8	11
2003	24	10	9	1	14	1	13
2004	26	-11	-8	-3	37	25	12
2005	-18	-12	-15	3	-6	-11	5
2006	13	10	20	-10	3	-16	19
2007	-14	-29	-28	-1	15	7	8
2008	-10	-35	-37	2	25	18	7
2009	13	15	14	1	-2	-1	-1
2010	6	-3	1	-4	9	4	5
INE. Estatística de variacións residenciais. Elaboración IGE							

Independentemente do inmediato problema de envellecemento da poboación e de crecemento vexetativo negativo, o saldo migratorio do concello dá outras cifras.

O saldo migratorio interno é negativo en case todo o último decenio, presentando un resultado global negativo, motivado fundamentalmente pola emigración intraprovincial. É dicir, neste momentos a poboación está a emigrar a concellos da mesma provincia, fundamentalmente Pontevedra e Vigo, na procura de melloras condicións laborais, económicas e sociais.

O saldo migratorio externo é en case todo o último decenio positivo, o que dá unha idea do número de persoas que abandonaron o concello cara ó resto de España ou o estranxeiro, e que neste momento están a retornar. Tamén existe un número indeterminado de persoas estranxeiras que, logo de percorrer varias zonas de España fixan a residencia neste concello, pola proximidade a Pontevedra.

Dos datos anteriores pódese comprobar que no último decenio o saldo migratorio interno (-121 habitantes en números absolutos) está totalmente equilibrado polo saldo migratorio externo (130 habitantes en valor absoluto).

Así, pódese concluír que, fóra do crecemento vexetativo negativo, motivado polo envellecemento da poboación e a baixa taxa de natalidade que afecta á totalidade da comunidade autónoma, no concello de Cotobade os fenómenos migratorios equilíbranse, conquerindo un saldo migratorio lixeiramente positivo. Este aspecto é clave á hora de planificar solo para actividades empresariais, posto que fóra das cuestións demográficas o concello ten potencialidade para xerar demanda de novos postos de traballo.

4.3.- Actividades económicas

Polo que fai á economía municipal, a proximidade á cidade de Pontevedra condiciona a actividade económica, xa que a maior parte dos activos que traballan na industria e no sector terciario o fan tanto na capital provincial como en Vigo, xa que a industria local é moi escasa, e o terciario tamén é moi feble, destinado tan só a satisfacer as necesidades máis básicas da poboación. O sector primario, que ocupa a un 5,23% dos activos, baséase nunha actividade case que marxinal e de subsistencia, practicada polas persoas de máis idade ou a tempo parcial, con pequenas explotacións que tenden a reducir o seu número. Por outra parte, no concello téñense dado procesos de concentración parcelaria, acadando no ano 2008 1.831 Ha de superficie. Este proceso se reflicte nunha modernización das explotacións e, consecuentemente, nun aumento da rendibilidade nestas explotacións.

A ocupación e distribución do uso agrario supón unha correlación coa actividade agraria e cunha importancia relativa na base económica local, con explotacións de pequeno tamaño, que tenden a reducir o seu número.

O sector secundario é o máis importante desde o punto de vista da base económica, xa que o 25,3% dos ocupados traballan no sector secundario. A maior proporción de ocupados está na industria, concretamente o 13,02% do total, mentres que na construción ocúpase o 12,28%.

Nos últimos tempos e nas sociedades occidentais estamos a asistir a un progresivo aumento da importancia do sector terciario da economía. Este feito queda reflectido na distribución da poboación ocupada ou no emprego. Este proceso tamén se produce en Galicia, de xeito que a pesar da importancia que aínda ten o sector primario, a agricultura e a pesca, o conxunto do sector terciario supera ao primario. En Cerdedo-Cotobade ocorre outro tanto, e se ben a industria e a construción singularizan a base económica do concello, o terciario engloba a maior proporción de poboación ocupada (69,47% dos activos).

Polo que fai á actividade empresarial no ano 2016 no concello de Cerdedo-Cotobade existían un total de 356 empresas das cales 61 se engloban no sector de agricultura e pesca (17,13%), 24 no industrial (6,74%), 71 na construción (19,94%) e 200 no sector servizos (56,18%).

5.- INFORMACIÓN DO MEDIO CONSTRÚÍDO

5.1.- Vivenda

Segundo o Censo de Poboación de 2001, o conxunto dos dous municipios, Cerdedo e Cotobade, antes da fusión rexistraba 3.953 vivendas familiares, das que 2.398 eran vivendas

familiares principais, 343 secundarias, 1.093 baleiras. En total existían 4.111 edificios e 357 locais.

A situación en 2011 é a seguinte: 3.750 vivendas familiares das que 2.390 son principais, 1.015 secundarias e 345 baleiras.

Analizando estes datos compre observar que o número total de vivendas baixa lixeiramente, mantense o número de vivendas principais, aumenta substancialmente o de vivendas secundarias e diminúe tamén substancialmente o número de vivendas baleiras.

Tendo en conta o anterior extraénsese as seguintes conclusións:

- O número de membros por fogar diminúe, posto que se mantén o número de vivendas principais nun contexto de perda de poboación.
- A redución do número de vivendas ven motivada pola ruína ou desaparición de parte das que no ano 2001 estaban baleiras.
- Existe un importante aumento de segunda residencia de persoas que residen nas principais cidades da provincia, Vigo ou Pontevedra. Este feito está asociado á nova construción de vivendas, pero tamén á rehabilitación das existentes, existindo un claro trasvase de vivendas baleiras a secundarias entre os censos de 2001 e de 2011.

Polo que fai ao número de licenzas de edificación, entre os anos 2000 e 2016, Cotobade rexistrou unha media de 16 licenzas ao ano, referidas maioritariamente a edificacións de nova planta, mentres que so 5 refírense a rehabilitacións.

Porén estes datos é necesario poñelos en valor coa recente evolución do parque de vivendas nacional. Nótase claramente un importante número de licenzas concedidas entre os anos 2000 e 2009. A partir dese ano nótase unha diminución importante e mesmo un parón case total a partir dese ano e sobre todo do 2013.

No caso do Concello de Cerdedo obsérvase un moito menor dinamismo, froito dunha maior distancia a Pontevedra, resultando que nos anos de maior expansión inmobiliaria, no concello de Cerdedo a penas se concedían licenzas.

Licenzas concedidas nos últimos 17 anos en Cotobade

	Total	Nova planta	Rehabilitación	Edificios	En locais	Só demolición total
2000	24	15	9	8	1	0
2001	15	10	5	5	0	0
2002	22	19	3	3	0	0
2003	16	9	7	7	0	0
2004	26	14	12	12	0	0
2005	26	18	8	7	1	0
2006	32	27	5	5	0	0
2007	18	13	5	5	0	0
2008	19	17	2	2	0	0
2009	24	17	7	7	0	0
2010	9	8	1	1	0	0

2011	16	11	5	5	0	0
2012	13	9	4	3	1	0
2013	5	1	4	4	0	0
2014	4	1	3	3	0	0
2015	4	2	2	2	0	0
2016	3	0	3	3	0	0

Licenzas concedidas nos últimos 17 anos en Cerdedo

	Total	Nova planta	Rehabilitación	Edificios	En locais	Só demolición total
2000	0	0	0	0	0	0
2001	0	0	0	0	0	0
2002	0	0	0	0	0	0
2003	0	0	0	0	0	0
2004	0	0	0	0	0	0
2005	3	0	3	1	2	0
2006	2	2	0	0	0	0
2007	4	2	2	1	1	0
2008	6	2	4	3	1	0
2009	1	0	1	1	0	0
2010	1	1	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0
2012	1	0	1	0	1	0
2013	0	0	0	0	0	0
2014	1	1	0	0	0	0
2015	1	0	1	1	0	0
2016	1	0	1	1	0	0

O Catastro inmobiliario rústico de Cotobade renovouse por última vez no ano 2008, e rexistra 5.998 titulares catastrais, representando unha superficie de 12.095 ha, con 42.548 parcelas e 64.497 subparcelas, cun valor catastral de 10.318.000 €. A meirande parte deste catastro, en canto a superficie está constituído por parcelas de monte en man común.

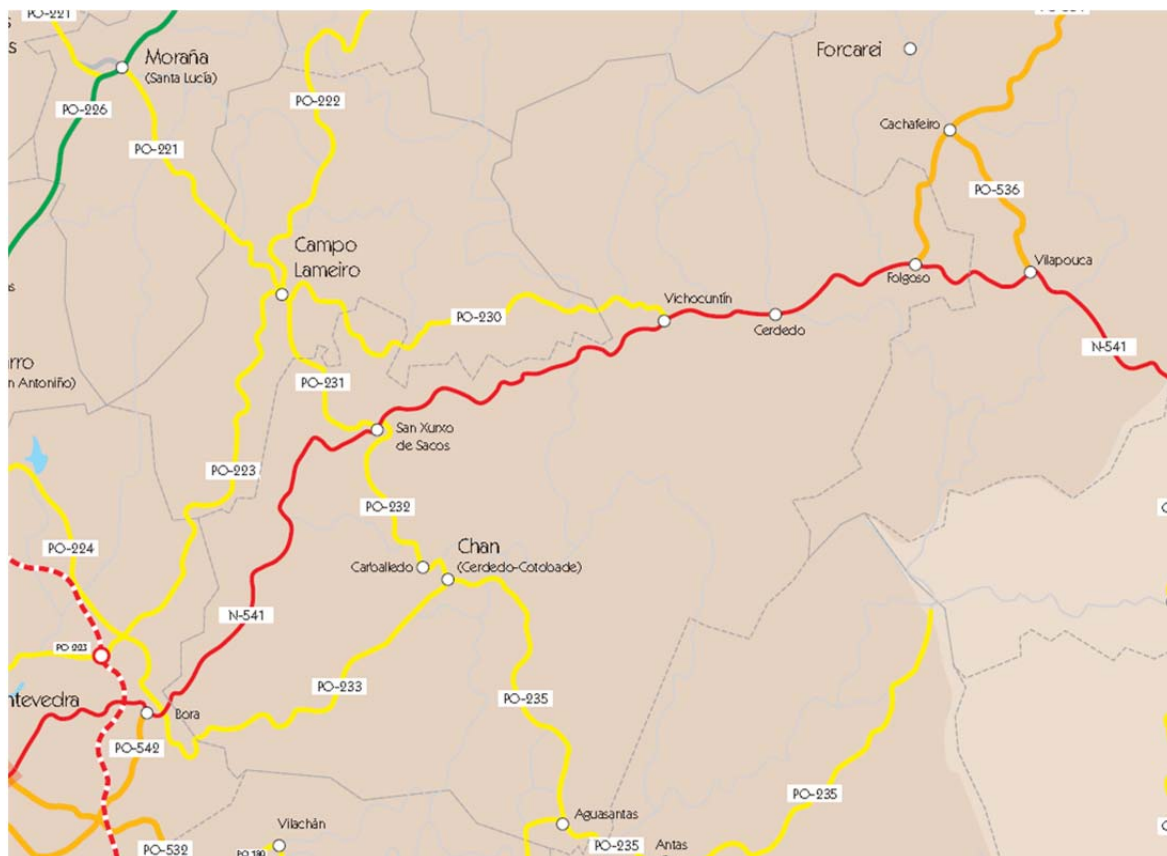
O Catastro inmobiliario urbano de Cotobade renovouse por última vez en 2014, e rexistra 14.969 parcelas urbanas con 12.344 solares e con 2.625 parcelas edificadas, cunha superficie de 13.395.000 m² e un valor catastral de 147.967.000 €.

O Catastro inmobiliario rústico de Cerdedo renovouse por última vez no ano 2006, e rexistra 5.241 titulares catastrais, representando unha superficie de 7.787 ha, con 48.469 parcelas e 55.554 subparcelas, cun valor catastral de 6.356.000 €.

O Catastro inmobiliario urbano de Cerdedo renovouse por última vez en 2016, e rexistra 4.406 parcelas urbanas con 3.008 solares e con 1.398 parcelas edificadas, cunha superficie de 1.559.000 m² e un valor catastral de 55.289.000 €.

5.2.- Mobilidade.

A rede viaria municipal componse actualmente dun conxunto de estradas de diversa titularidade e da malla que forman os camiños públicos de carácter rural. Por xerarquía destaca unha estrada da rede estatal, 7 estradas da rede autonómica e ata 18 estradas da rede provincial.

A estrada da rede estatal N-541 (Ourense-Pontevedra), con 28 km, recorrendo o concello pola súa parte norte e occidental; con cunha IMD de 3.771 (ano 2016, estación secundaria en San Xurxo de Sacos) e unha sección de calzada que abala entre os 7,40 m na zona de dous carrís e os 10,90 nas zonas de tres carrís (subidas con carril para vehículos lentos). Esta infraestrutura está sobredimensionada para a IMD coa que conta na actualidade.

Das setes estradas de titularidade autonómica unha pertence á rede primaria básica e o resto á rede secundaria.

A estrada da rede primaria básica é a PO-534 que une Lalín coa N-541 á altura de Folgoso. Esta estrada non ten relevancia dentro do termo municipal posto que tan so o atravesa tanxencialmente nunha lonxitude aproximada de 2,3 km.

O resto das estradas da rede secundaria comunican A Chan (capital municipal de Cotobade) con Campo Lameiro (PO-232 e PO-231), con Bora (Pontevedra) (PO-233) e coa Lama e o límite da provincia de Ourense (PO-235). Outras estradas de menor relevancia no termo municipal son a PO-230 que une Campo Lameiro coa N-541 en Vichocuntín e a PO-234 que une Ponte Caldelas coa Agasantas (Cotobade).

Das sete estradas destacan polo seu trazado e características a PO-534 e a PO-233 que constitúe unha das principais comunicacións de Cotobade con Pontevedra. Ambas teñen un bo trazado, un bo firme e unha sección mínima de calzada de 7 m. A IMD da primeira acende a 1.608 e da segunda a tan so 2.020 co que, como no caso da estrada estatal tamén se atopan sobredimensionadas.

Existe un déficit de comunicacións entre a capital de Cerdedo e a capital de Cotobade, o que xera tensións de mobilidade entre os dous principais focos de equipamentos do concello.

A rede de estradas de titularidade supramunicipal complétase con 18 estradas da rede provincial que fundamentalmente acollen tráfico local e que teñen trazados e firmes en diferentes estados. O listado destas estradas é o seguinte:

EP-0401, EP-0403, EP-0404, EP-0405, EP-0406, EP-0407, EP-0408, EP-0409, EP-0411, EP-0412, EP-0413, EP-7101, EP-7102, EP-7103, EP-7104, EP-7105, EP-7106 e EP-0307.

Polo que fai á liña ferroviaria, está previsto o paso do Corredor de Alta Velocidade, no seu tramo Ourense-Vigo, polo termo municipal de Cerdedo-Cotobade, , que cruzará o concello de leste a oeste. Debido á inexistencia de acceso neste tramo, o AVE non supón un impacto no desenvolvemento futuro do concello a nivel de comunicacións.

O ámbito de actuación atópase a escasos metros de Cerdedo, con dous viarios principais de comunicación con este: A estrada provincial EP-7104, de Cerdedo a Santo Domingo e a estrada municipal que, partindo de Cerdedo atravesa os núcleos de Revolta, Biduído, Peteiros e Limeres.

A través da estrada EP-7104 a actuación dista 630 m da estrada N-541, mentres que a través da estrada municipal a actuación sitúase a 210 m.

A estrada N-541 é o principal eixo de comunicación do concello e por ela discurren as principais liñas de transporte público, motivo polo cal a actuación atópase en boa posición con respecto á mobilidade sustentable.

Con respecto ós percorridos ciclistas compre indicar que no termo municipal non existen vías con calzada exclusiva para este tipo de tráfico. Porén a elevada cantidade de vías municipais con ancho axeitado, bo firme e escaso tráfico de carácter exclusivamente local, fai que a posibilidade de coexistencia deste tráfico co de automóbiles non resulte un problema a resolver de xeito inmediato.

Os accesos do tráfico ciclista ó ámbito a través de vías de boa sección, bo firme e escaso tráfico está garantido.

Porén sería necesario acometer un programa de execución de sendas que garantan a mobilidade peonil entre os núcleos máis próximos en condicións de seguridade viaria para os viandantes.

5.3.- Abastecemento e saneamento.

5.3.1.- Abastecemento de auga potable

A zona de Cotobade do concello fusionado carece de sistema municipal de abastecemento de auga. Sen embargo hai todo un conxunto de redes colectivas veciñais organizadas en torno aos núcleos de poboación, dando servizo a gran parte das vivendas do concello. As vivendas que non teñen acceso a estas redes contan cun sistema de captación individual mediante pozos.

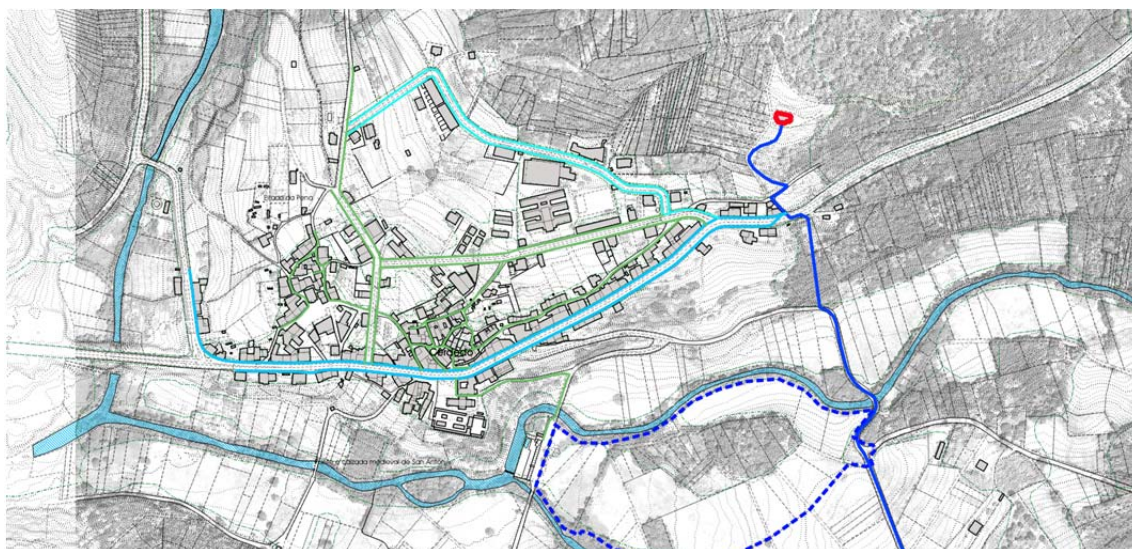
A subministración prodúcese por gravidade en todos os casos, non habendo estacións de bombeo, dende os depósitos veciñais ata os puntos de consumo.

Os núcleos de poboación teñen un depósito, varios nos lugares de maior tamaño, que garante o subministro regular de auga. Estes soen estar situados nos montes preto dos lugares e ao pé das minas de auga.

Pola contra na zona de Cerdedo a meirande parte do abastecemento de auga é municipal existindo unha pequena cantidade de redes veciñais.

A orixe do abastecemento de auga municipal no solo urbano de Cerdedo parte dun 1 pozo filtrante que capta auga do río do Seixo. A infraestrutura de abastecemento consta dunha planta potabilizadora que consta dun só depósito de cabeceira que actúa tamén como depósito de distribución e que está bicompartimentado en dúas cámaras xemelgas de 250 m³, cunha capacidade total de 500 m³.

Xa no propio núcleo de Cerdedo a auga distribúese polas rúas do casco urbano, cunha rede mallada, chegando mesmo ata o borde da EL-ZV-30, co que o abastecemento deste ámbito atópase garantido.

O Plan Auga 2010-2025 contempla para este concello as seguintes actuacións:

Na parte de Cotobade contempla a execución dunha captación no río Lérez, con capacidade de 21 l/sg, un depósito de 1.000 m³ e un total de 35 km de rede de distribución, cunha inversión de 5.895.054 € para unha poboación total de 3.075 habitantes.

Tamén contempla actuacións menores cos dúas captacións de 1 l/sg e dous depósitos de 100 m3 cada un.

Na parte de Cerdedo as inversións, debido á actual rede existente, as inversións son menores e se limitan a pequenas actuación para garantir o abastecemento a determinados asentamentos que xa contan con este servizo pero que a día de hoxe pode resultar deficitario. Así deséñanse cambio de tubaxe e unha nova ETAP con capacidade para 13,88 l/sg, seis novos depósitos de 100 m3 cada un e catro novas captacións de 1 l/sg cada unha.

5.3.2. Saneamento

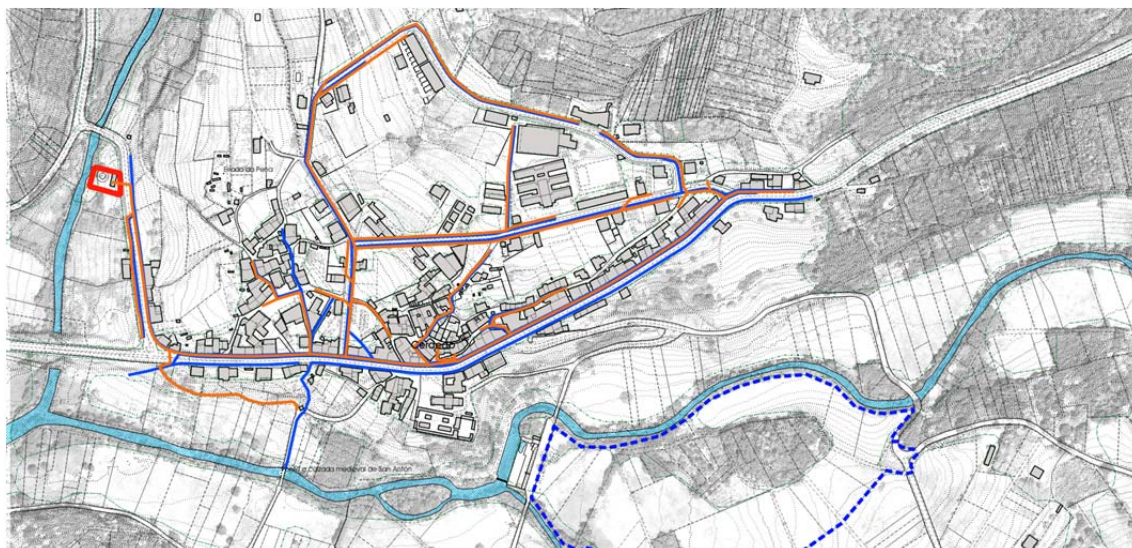
A rede de saneamento chega a gran parte das parroquias do concello, e dá servizo a un número importante de núcleos, como Famelga na parroquia de Augasantas de Santa Mariña, A Arrotea en San Lourenzo de Almofrei, A Aldea de Abaixo en San Martiño de Borela, A Chan ou Cunqueira en San Miguel de Carballedo, Barbeitos ou Cutián en San Xurxo de Sacos, A Vila de Arriba en Santa María de Sacos, A Laxe ou Tralamós en San Pedro de Tenorio, A Atalaia ou Cabanelas en Santiago de Viascón, Piñeiro, Tresaldeas, Os Castros, Outeiro, Fondós, Cuiña en Quireza (San Tomé), Bugarín, Castro do Cabo, Castro do Medio, Filgueira en Castro (Santa Baia), Pedre en Pedre (Santo Estevo), Tomonde, Vilalén en Tomonde (Santa María), Loureiro, Vilar, Figueroa, Deán, en Figueroa (San Martiño), Cerdedo, Lourido, Limeres, Peleteiros, Chamadoira, Arén en Cerdedo (san Xoán)

Está composta por un sistema de canalizacións construídas baixo rúas e vías e camiños, e por un conxunto de instalacións de minidepuradoras, situadas por todo o concello e próximas aos núcleos.

O funcionamento de toda a rede está baseado na gravidade, cun trazado que emprega as pendentes naturais para a evacuación dos residuos cara os sistemas de decantación, polo que non hai instalada estación de bombeo algunha. Estas instalacións son revisadas e baleiradas regularmente.

En xeral non presentan problemas importantes de funcionamento.

Para o núcleo de Cerdedo existe unha EDAR de maior tamaño, servindo unha poboación de 800 habitantes equivalentes. A capacidade media ascende a 11,6 m3/hora cun máximo de 28,9 m3/hora.

5.4.- Equipamentos.

Desde unha visión xeral, no municipio de Cerdedo-Cotobade prodúcese unha concentración das dotacións no núcleo Lérez da parroquia de Tenorio, e nos núcleos urbanos da Chan e Cerdedo, antigas capitais municipais, singularmente as de carácter xeral, existindo unha rede menor e de características polinuclear baseada nun modelo de equilibrio territorial.

5.4.1.- Equipamento docente

A oferta actual acada a contemplada no cadro que se amosa a seguir, considerándose que é suficiente para a poboación actual.

Nome	Lugar	Parroquia
CEIP de Carballado	A Cuqueira	Carballado (San Miguel)
I.E.S de Cotobade	Lérez	Tenorio (San Pedro)
CEIP de Tenorio	Lérez	Tenorio (San Pedro)
Gardaría (A Galiña Azul)	Lérez	Tenorio (San Pedro)
CEIP San Xoán Bautista	Cerdedo	Cerdedo
Escola infantil Cerdedo (A Galiña Azul)	Cerdedo	Cerdedo

5.4.2.- Equipamento sanitario-asistencial

No referente á saúde, os habitantes deste concello dispoñen de tres centros de saúde, un na Igrexa en Carballado, outro e en O Barro, Tenorio e o último en Cerdedo, con servizos de enfermería, matronas e pediatría. Polo que se refire ás urxencias, tanto as do PAC (Punto de Atención Continuada) como as de atención especializada préstase nos centros hospitalarios de Pontevedra. Tamén conta o termo municipal cun tanatorio e un fogar residencial xeriátrico con 18 prazas de capacidade.

Nome	Lugar	Parroquia
Centro de saúde Carballado	A Igrexa	Carballado (San Miguel)
Centro de saúde Tenorio	Barro	Tenorio (San Pedro)
P.A.C. Terra de Montes	Cerdedo	Cerdedo (Xan Xoan)
Tanatorio	Cerdedo	Cerdedo (Xan Xoan)
Fogar Residencial de Cerdedo	Cerdedo	Cerdedo (Xan Xoan)

Centro de Saúde en O Barro, na parroquia de Tenorio.

5.4.3.- Equipamento deportivo

O equipamento deportivo concentra a maior parte da oferta na parroquia en Cerdedo cun pavillón polideportivo e unhas piscinas, en Tenorio, unha pista deportiva, un campo de fútbol e un pavillón municipal. No resto do concello atopamos un pavillón municipal no lugar de A Cuqueira e cinco campos de fútbol na Laxa, no Pozo Negro, en Fontán, no Mallo e en Sión.

Pista polideportiva no Pavillón municipal de A Cuqueira.

Nome	Lugar	Parroquia
Pavillón Municipal	A Cuqueira	Carballedo (San Miguel)
Pavillón Municipal	Lérez	Tenorio (San Pedro)
Pista Polideportiva	Lérez	Tenorio (San Pedro)

Campo de Fútbol	Sión	Carballedo (San Miguel)
Campo de Fútbol	A Laxa	Caroi (Santiago)
Campo de Fútbol	O Pozo Negro	Rebordelo (San Martiño)
Campo de Fútbol	Fontán	Sacos (San Xurxo)
Campo de Fútbol	Covas	Tenorio (San Pedro)
Campo de Fútbol	O Mallo	Viascón (Santiago)
Ecoparque Atalaia	Atalaia	Viascón (Santiago)
Pista polideportiva	Fondós	Sto. Tomé de Quireza
Campo de fútbol	Vilarchan	Sto. Tomé de Quireza
Pista polideportiva	Tomonde	Sta. Mariña de Tomonde
Campo de fútbol	Pedre	Sto. Estevo de Pedre
Piscinas fluviais	Estrada a Lourido	San Xoán de Cerdedo
Escola de parapente	Carballás	San Xoán de Cerdedo
Polideportivo	Casco urbano	San Xoán de Cerdedo

5.4.4.- Equipamento sociocultural

O veciños de Cerdedo-Cotobade contan cun bo número de instalacións, tanto públicas como privadas (veciñais), dedicadas a temas sociais e culturais repartidas por todo o concello e chegando a gran parte das parroquias.

En canto ás instalacións de titularidade municipal, destacan o Centro Sociocultural, o edificio municipal no lugar de A Chan e a aula da natureza, no lugar de A Atalaia

Centro Sociocultural, lugar da Chan.

Por outra banda, os propios veciños foron construíndo, xeralmente, pequenos locais privados con múltiples usos que empregan como lugar de reunión, sala de xuntas para tratar temas comúns ou como local de apoio ás festas do lugar. Locais sociais feitos polos veciños encontrámoslos nos lugares de A Famelga, na parroquia de Augasantas e A Graña a parroquia de Borela.

Na parte de Cotobade

Nome	Lugar	Parroquia
------	-------	-----------

Centro Sociocultural	A Chan	Carballedo (San Miguel)
Parada - Albergue	A Chan	Carballedo (San Miguel)
Almacén	A Chan	Carballedo (San Miguel)
Local Veciñal	Famelga	Augasantas
Escolas Antigas	O Igrexario	Augasantas
Casa escola de Almofrei	A Arrotea	Almofrei
Casa da Vila	A Cavada	Borela
Local veciñal	A Graña	Borela
Casa do emigrante	A Igrexa	Carballedo
Antiga Escola Masculina	O Coto	Caroi
Antiga Escola Feminina	O Coto	Caroi
Casa da Vila	O Outeiro	Corredoira
Antiga Escola	As Pozas	Corredoira
Casa da Vila	Ribalta	Loureiro
Casa da Vila	Os Lourenzos	Rebordelo
Antiga Escola	Cádavo	Sacos (Santa María)
Local Medio Rural	Barbeitos	Sacos (San Xurxo)
Antiga Escola	Barbeitos	Sacos (San Xurxo)
Casa da Cultura	Covas	Tenorio
Casa da Vila	Vilanova	Tenorio
Casa da Vila	O Igrexario	Valongo
Aula da Natureza	A Atalaia	Viascón
Almacén veciñal	Quintán	Viascón
Casa da Vila	Quintán	Viascón
Palco	Quintán	Viascón
Aula do Medio Rural	O Mallo	Viascón

En canto al área pertencente a Cerdedo:

Nome	Lugar	Parroquia
Local social de Tomonde	Tomonde	Tomonde (Santa Maria P.)
Local social de Vilalen	Vilalen	Tomonde (Santa Maria P.)
Local social de Quireza	Outeiro	Quireza (San Tome P.)
Local social de Cuiña	Cuiña	Quireza (San Tome P.)
Local social de Castro de Medio	Castro do Medio	Castro (Santa Baja P.)
Local social de Loureiro	Loureiro	Figueiroa (San Martiño P.)
Local social de Vilar	Vilar	Figueiroa (San Martiño P.)
Local social de Dean	Dean	Figueiroa (San Martiño P.)
Local social de Figueroa	Figueroa	Figueiroa (San Martiño P.)
Local social de Pedre	Pedre	Pedre (Santo Estevo P.)
Local social de Chamadoira	Chamadoira	Cerdedo (San Xoan)
Local social de Viduido	Viduido	Cerdedo (San Xoan)
Local social de Limeres	Limeres	Cerdedo (San Xoan)
Local social de Cavadosa	Cavadosa	Cerdedo (San Xoan)
Local social de Parada	Insua	Parada (San Pedro P.)
Local social de Aren	Aren	Cerdedo (San Xoan)
Local social de Meilide	Meilide	Cerdedo (San Xoan)
Local social de Carballás	Carballás	Cerdedo (San Xoan)
Centro cultural de Cerdedo	Cerdedo	Cerdedo (San Xoan)
Sala de exposiciones	Cerdedo	Cerdedo (San Xoan)
Escuela taller D. Remedios	Cerdedo	Cerdedo (San Xoan)

Local social de Folgoso	Covas	Folgoso (Santa Maria p.)
Palco de música	Covas	Folgoso (Santa Maria p.)

5.4.5.- Equipamentos administrativos.

Os equipamentos administrativos co que conta Cerdedo-Cotobade son as Casas do Concello e a antiga casa Consistorial.

Casa do Concello. A Chan, Carballido.

Nome	Lugar	Parroquia
Casa concello	A Chan	Carballido (San Miguel)
Antiga casa concello	A Chan	Carballido (San Miguel)
Protección Civil	Cerdedo	Cerdedo
Cuartel da Garda Civil	Cerdedo	Cerdedo
Oficina de Correos	Cerdedo	Cerdedo

Cerdedo-Cotobade, novembro de 2020

Polo equipo redactor

Juan A. Caridad Graña

Isidro López Yáñez

Arquitecto

Arquitecto